

PERSPECTIEFNOTA

2015
2016
2017
2018
2019
2020

Aanbiedingsbrief

Landsmeer, 03 juli 2014

Aan de leden van de gemeenteraad

Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota 2015. In deze Perspectiefnota presenteren wij de uitwerkingen voor te maken keuzes in de aanloop van de begroting 2015. Het uitgangspunt vastgesteld door de toezichhouder de provincie Noord-Holland, is dat er sprake is van een materieel evenwicht in de meerjarenraming, waarbij structurele lasten worden afgedekt door structurele baten. Door het vaststellen van de Perspectiefnota stelt u de kaders voor de uitwerking van de begrotingen 2015-2018.

Proces

In overleg met het Presidium en de Griffier is de volgende planning afgesproken:

Beeld en oordeelsvormend:

- Ter voorbereiding op de inhoudelijke behandeling kunt u technische vragen stellen over de inhoud. Alle technische vragen die op uiterlijk donderdag 19 juni om 12.00 uur zijn ontvangen op het mailadres griffier@landsmeer.nl worden gebundeld en voorzien van een antwoord verspreid op uiterlijk woensdag 25 juni (extra bijeenkomst voor de Perspectiefnota 2014).
- In de bijeenkomst commissie is er ruimte voor een korte technische vragenronde en daarna voor de politieke vragen en het debat met het college.

Besluitvormend:

- Uiterlijk maandag 30 juni om 09.00 uur amendementen en moties inleveren. Dit in verband met de kwalitatieve voorbereiding door het college en wanneer u feedback wenst van de griffier.

De Perspectiefnota 2015 zal in de raad van donderdag 3 juli worden behandeld.

Besluitvorming:

1. Kennis nemen van het financieel perspectief, zijnde het geprognosticeerde tekort in de meerjarenraming van de Perspectiefnota 2015 voor de jaren 2015 tot en met 2018;
2. Besluiten tot de maatregelen en onderzoeken voorstelnummer 1 tot en met 33 uit het "Overzicht bezuinigingsmogelijkheden voorstel 1 tot en met 45 op blz 53" teneinde een structureel sluitende begroting 2015-2018 te realiseren;
3. Vaststellen van de Perspectiefnota 2015;
4. Vaststellen van het geactualiseerde investeringsschema / jaarschijf 2014.
5. Tekorten (of overschotten) op de middelen uit het sociaal deelfonds te egaliseren via de bestemmingsreserve decentralisaties

Besluitpunten 1 en 3 tot en met 5 worden in één raadsvoorstel gebundeld.

Besluitpunt 2, maatregelen en onderzoeken bezuinigingsmogelijkheden tbv structureel sluitende begroting 2015-2018, wordt in een separaat raadsvoorstel opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders gemeente Landsmeer

De secretaris,

De burgemeester

Inhoudsopgave

	Pagina
Aanbiedingsbrief	1
Inleiding	5
Leeswijzer	6
1. Het financiële meerjarenperspectief	7
2. Bestaand beleid	9
3. Nieuwe voorstellen	17
4. Meerjareninvesteringsplan 2014-2018	30
5. Bestuursopdracht bezuinigingen	34

Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota 2015. In deze nota wordt de financiële ruimte voor de begrotingsjaren 2015 tot en met 2018 geprognosticeerd.

In de leeswijzer op de navolgende bladzijde wordt beschreven op welke wijze deze Perspectiefnota is opgebouwd en welke uitgangspunten hierbij zijn gehanteerd.

Grondexploitatie

In deze Perspectiefnota is de uitbreiding van het aantal woningen in de gemeente als gevolg van de grondexploitaties Breekoever/Sportlaan en Luijendijk-Zuid meegenomen. Hierbij is uitgegaan van de geactualiseerde grondexploitatie-berekeningen van beide complexen per 1 januari 2014, zoals deze zijn vastgesteld in de raadsvergadering op 17 april 2014.

Algemene uitkering en decentralisaties

Het laatste groot onderhoud aan het verdeelstelsel is uitgevoerd in 1997. Er was scheefgroei ontstaan, ofwel de werkelijke kosten aan gemeentelijke taken waren in der loop der tijd anders dan de ijkpunten in het gemeentefonds. Als gevolg van de groot onderhoudsoperatie wijzigt de omvang van het gemeentefonds niet. Wel worden gelden overgeheveld van clusters onderling. Dat leidt bij individuele gemeenten tot herverdeeleffecten.

Voor Landsmeer heeft de eerste tranche van de herverdeling een positief effect op de Algemene uitkering. De tweede tranche van het groot onderhoud vindt plaats met ingang van uitkeringsjaar 2016 wanneer de laatste clusters (onder andere Werk & Inkomen en Volkshuisvesting) worden herijkt.

De uitkeringen van het rijk in verband met de diverse decentralisaties zijn neutraal verwerkt in deze perspectiefnota.

Korte termijn perspectief economie

Het Centraal Planbureau publiceerde op 4 maart nieuwe kerngegevens voor de korte termijn raming 2012-2015 in het Centraal Economisch Plan.

De economie klimt naar verwachting langzaam uit het dal met $\frac{3}{4}$ procent groei voor 2014 en $1\frac{1}{4}$ procent groei in 2015. De werkloosheid loopt dit jaar nog op tot 650.000 personen, maar daalt volgend jaar licht naar 635.000 personen.

De aantrekkende wereld- en Europese economie vormen de stuwende kracht achter de groei van de Nederlandse economie via een toenemende uitvoer.

Bij de binnenlandse bestedingen trekken vooral de investeringen aan. In 2015 stijgt voor het eerst sinds jaren ook de consumptie weer.

Het overheidstekort komt naar verwachting voor het eerst sinds 2008 weer onder het Maastricht-criterium van maximaal 3 procent uit en daalt in 2015 naar verwachting verder tot 2,1 procent bbp.

Leeswijzer Perspectiefnota

In deze Perspectiefnota treft u een financieel perspectief voor de jaren 2015-2018. In de meerjarenraming worden de financiële effecten meegenomen van:

- Bestaand beleid
- Nieuw beleid
- Meerjareninvesteringsplan 2015-2018
- Bestuursopdracht bezuinigingen

Bestaand beleid

Het uitgangspunt voor het opstellen van de Perspectiefnota 2015 is de door de gemeenteraad medio november 2013 vastgestelde Programmabegroting 2014, inclusief de jaarschijf 2014 van het meerjareninvesteringsplan 2013-2017. Het vertrekpunt bij de berekeningen zijn de bedragen afkomstig uit de primaire begroting 2014.

Nieuw beleid

In het hoofdstuk nieuw beleid zijn voorstellen opgenomen die nog niet door college of gemeenteraad zijn vastgesteld. Het betreft veelal voorstellen op basis van recente of parlementair nog in behandeling zijnde wetgeving, die per 2015 van kracht wordt.

Meerjareninvesteringsplan

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de perspectiefnota het laatste door de gemeenteraad vastgestelde meerjareninvesteringsplan geactualiseerd en wordt er een jaarschijf (2018) aan toegevoegd.

Bij het meerjareninvesteringsplan wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Reguliere investeringen: de kapitaallasten die uit deze investeringen voortkomen, zijn een last voor de gemeente en worden opgenomen in het Meerjarenperspectief. Investeringen lager dan € 10.000 worden meegenomen in de exploitatie en worden niet geactiveerd.
- Investeringen op het gebied van afvalverwijdering- en verwerking en investeringen in het gemeentelijke rioleringsstelsel: tegenover deze kapitaallasten staan de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en rioolrecht.

Bezuinigingen

In de begroting 2014 werd reeds het afnemende financiële meerjaren perspectief weergegeven. Dit was aanleiding om een bezuinigingsoperatie te starten, om ook voor de jaren na 2014 te komen tot een sluitende begroting/meerjarenraming.

1. Het financiële meerjarenperspectief

1.1. Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van alle financiële consequenties van de voorstellen uit:

- De programma's uit de begroting
- Het overzicht algemene dekkingsmiddelen
- Paragraaf bedrijfsvoering
- Meerjareninvesteringsplan 2015-2018
- Nieuw beleid

Jaarschijven

In de meerjarenraming worden alle jaren weergegeven tegen lopende prijzen, dus inclusief loon- en prijscompensatie. Hierbij is rekening gehouden met de cijfers uit de Meicirculaire omtrent de inflatoire ontwikkeling van het BBP. De gehanteerde percentages zijn als volgt: 2015 +1,25%, 2016 +0,75%, 2017 en 2018 +0,5%.

1.2. Financieel perspectief

Het meerjarige financiële perspectief voor 2015-2018 ziet er als volgt uit (saldi met een minteken zijn positief):

Bedragen in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Bestaand beleid	€ 190.490	€ 8.332-	€ 277.175	€ 521.694
Nieuwe voorstellen / beleidsaanpassingen 2015	€ 37.820			
Nieuwe voorstellen / beleidsaanpassingen 2016		€ 19.107		
Nieuwe voorstellen / beleidsaanpassingen 2017			€ 18.846	
Nieuwe voorstellen / beleidsaanpassingen 2018				€ 18.584
Meerjareninvesteringsplan 2015-2018	€ 18.733	€ 118.024	€ 252.210	€ 294.975
Totaal saldo Perspectiefnota	€ 247.043	€ 128.799	€ 548.231	€ 835.253

De saldi zijn voor alle jaren negatief. Van belang voor de toezichthouder is echter een ander saldo, namelijk het saldo exclusief de incidentele baten en lasten, wat hierna wordt toegelicht.

Financieel evenwicht

Op basis van de begrotingsvoorschriften moet er sprake zijn van materieel evenwicht, wat wil zeggen dat de structurele lasten worden afgedekt door structurele baten. Hiertoe dienen de incidentele baten en lasten uit bovenstaande totalen te worden geëlimineerd, wat het volgende beeld geeft:

Bedragen in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Bestaand beleid	€ 190.490	€ 8.332-	€ 277.175	€ 521.694
Beleidsaanpassingen (nieuw beleid)	€ 37.820	€ 19.107	€ 18.846	€ 18.584
Meerjareninvesteringsplan 2015-2018	€ 18.733	€ 118.024	€ 252.210	€ 294.975
Totaal saldo Perspectiefnota	€ 247.043	€ 128.799	€ 548.231	€ 835.253
Saldo eenmalige lasten / baten	€ 105.529	€ 129.437	€ 39.132-	€ 63.864-
Gecorrigeerd saldo (structurele baten en lasten)	€ 352.573	€ 258.236	€ 509.099	€ 771.389

Conclusie

Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat er na correctie met eenmalige baten en lasten, in alle jaren geen evenwicht is tussen de structurele baten en lasten.

De negatieve saldi worden met name bepaald door de inflatiefactor, algemene uitkering en kapitaallasten investeringen 2014-2018.

In hoofdstuk 2 "Bestaand beleid" en hoofdstuk 4 "Meerjareninvesteringsplan 2014-2018" wordt dit nader toegelicht.

Om te komen tot een structureel sluitende begroting zijn bezuinigingen noodzakelijk.

Bezuinigingsopdracht

Het voor het jaar 2015 te bezuinigen bedrag blijft nagenoeg gelijk aan het bedrag dat bij de begroting 2014-2017 is berekend. Om goedkeuring van de toezichthouder (Provincie Noord-Holland) te verkrijgen op de begroting 2015-2018 is het noodzakelijk, dat de bezuinigingsmaatregelen waartoe uw raad besluit toereikend zijn om het tekort in 2015 naar € 0 terug te brengen. Dit moeten maatregelen zijn met een structureel financieel effect. In hoofdstuk 5 Bestuursopdracht bezuinigen treft u een nadere uitwerking met voorstel.

Risico's nieuw beleid en algemene stelpost € 100.000

In het algemeen zijn voorzichtigheid en terughoudendheid op zijn plaats vanwege mogelijke financiële tegenvallers in het kader van:

- Nieuw beleid:
Voor veel programma's komt er de komende jaren nieuw beleid op de gemeente af (zie hoofdstuk 3 Nieuwe voorstellen).
Mede in verband met mogelijke frictiekosten in de eerste jaren van implementatie, is er een risico dat nieuw beleid niet budgettair neutraal uitgevoerd kan worden. In deze nota is wordt de decentralisatie van de jeugdzorg en de nieuwe Wmo (circa € 2,8 miljoen) neutraal begroot. De budgetten voor uitvoering van de nieuwe Participatiewet zijn nog niet bekend gemaakt in de mei-circulaire.
- Ontwikkeling van de grondexploitaties Luijendijk-Zuid en Breekoever.
- Herverdeeleffecten gemeentefonds van het groot onderhoud in 2016: de eerste tranche heeft voor Landsmeer vanaf 2016 een positief effect van circa € 293.000. Het is echter niet te zeggen hoe de tweede en laatste tranche in het kader van de herverdeling (o.a. clusters Werk & inkomen en Volkshuisvesting) anders uitpakt.
- Overige risico factoren:
 - ontwikkelingen Baanstede
 - ontwikkelingen Wmo bestand, na invoering korting op hulp huishouden

Om mogelijke tegenvallers met betrekking tot genoemde factoren in de exploitatie op te vangen en is een extra last als stelpost van € 100.000 opgenomen vanaf 2016 (zie hoofdstuk 2 bestaand beleid, paragraaf 2.3.11). Deze stelpost is reeds verwerkt in de saldi van de perspectiefnota.

2. Bestaand beleid

2.1. Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de financiële consequenties van het bestaande beleid doorberekend, waarbij uitvoerig wordt ingegaan op de financiële effecten in de meerjarenraming.

Om de financiële ruimte voor het begrotingsjaar 2015 zo goed mogelijk te prognosticeren is rekening gehouden met de verwachte loon- en prijsstijgingen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- Baten en lasten - verhoging 1,25%

Bij de doorberekening van de baten zijn alle leges met 1,25% verhoogd, met uitzondering van de heffingen van de producten en diensten waarbij het principe van kostendekkendheid wordt gehanteerd.

In de financiële doorberekening van het bestaande beleid zijn meegenomen:

- a. De structurele effecten van de jaarrekening 2013;
- b. Bestemming jaarresultaat 2013;
- c. Tussentijdse begrotingswijzigingen tot en met april 2014;
- d. De structurele doorwerking van mutaties uit de eerste bestuursrapportage 2014;
- e. Geactualiseerde grondexploitatieberekeningen Luijendijk-Zuid en Breekoever/Sportlaan per 1 januari 2014;
- g. De financiële consequenties uit de beheerplannen wegen, speelruimteplan en openbare verlichting en het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.
- h. De kapitaallasten van de genomen investeringsbesluiten.
Dit betreft de kapitaallasten van alle door de gemeenteraad genomen investeringsbesluiten evenals het restant van de voorgenomen investeringsbesluiten over de jaren 2013 en 2014 na actualisatie.
- i. Jaarlijks 1% extra verhoging van de gemeentelijke belastingen boven de inflatiecorrectie. Dit is conform besluitvorming bij de programmabegroting 2011.

2.2. Doorberekening bestaand beleid

De doorberekening van het bestaande beleid laat het volgende beeld zien.

Bedragen in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Bestaand beleid	€ 190.490	€ 8.332-	€ 277.175	€ 521.694
Saldo incidentele baten en lasten	€ 105.529	€ 129.437	€ 39.132-	€ 63.864-
Gecorrigeerde meerjarenraming	€ 296.020	€ 121.105	€ 238.043	€ 457.830

De tabel laat zien, dat vrijwel alle jaren zowel vóór als ná correctie met incidentele baten- en lasten, een tekort vertonen ten opzichte van het bestaand beleid. Van belang is het saldo na correctie, omdat de toezichthouder hierop toetst in het kader van de begrotingsvoorschriften. Indien de begroting (meerjarig) niet in evenwicht is, dan kan de toezichthouder een goedkeuring onthouden.

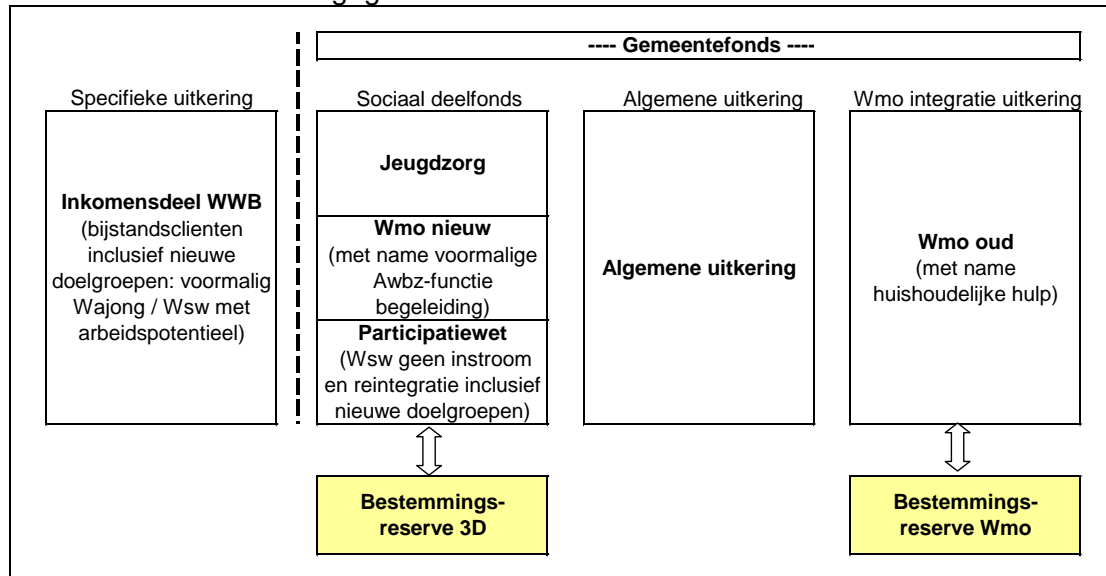
In de navolgende paragraaf wordt een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de betreffende begrotingstekorten.

2.3. Toelichting bestaand beleid

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven over een aantal thema's in de meerjarenraming, die van relatief grote invloed zijn op de budgetten met betrekking tot het bestaande beleid.

2.3.1. Uitkeringen van het Rijk

De uitkeringen van het rijk die vanaf 2015 naar de gemeente komen zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Uitkeringen van het rijk - Algemene uitkering (vrij besteedbaar)

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is berekend op basis van de Meicirculaire 2014:

Bedragen in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Algemene uitkering:				
-meicirculaire	€ 7.145.733-	€ 7.276.443-	€ 7.259.497-	€ 7.183.150-
-herverdelingseffect 1e tranche	€ 121.288-	€ 293.000-	€ 293.000-	€ 293.000-
Totaal	€ 7.267.021-	€ 7.569.443-	€ 7.552.497-	€ 7.476.150-

Herverdelingseffect - In de Meicirculaire is het herverdelingseffect binnen het rekenmodel van de algemene uitkering bekend gemaakt. Deze wordt gefaseerd ingevoerd, waardoor vanaf 2016 het volledige positieve effect zichtbaar wordt van circa € 293.000.

De tweede tranche van het groot onderhoud aan het verdeelstel van de Algemene uitkering vindt plaats met ingang van uitkeringsjaar 2016. Dan worden de laatste clusters (onder andere Werk & Inkomen en Volkshuisvesting) herijkt.

Berekening Algemene uitkering - Er is bij de berekening van de Algemene uitkering rekening gehouden met de uitbreiding van het aantal woningen en inwoners vanwege de realisatie van de complexen Breekoever/Sportlaan en Luijendijk-Zuid. Ook de effecten van extra opbrengsten ozb zijn verwerkt.

Na 2018 zal de uitbreiding in woningen in verband met de afronding van bovengenoemde bouwprojecten naar nihil teruglopen (exclusief inbreiding). De onderstaande tabel geeft de gehanteerde aantallen weer die in de berekening zijn meegenomen:

Gehanteerde aantallen bij doorrekeningen				
op cumulatieve basis, stand per 1/1:	2015	2016	2017	2018
<u>Aantallen gerelateerd aan Algemene Uitkering:</u>				
Totaal aantal woningen	4.643	4.717	4.749	4.755
Totaal aantal inwoners	10.609	10.771	10.840	10.854

Uitkeringen van het rijk - Sociaal Deelfonds (bestedingsverplichting)

Voor de gedecentraliseerde taken stelt het rijk middelen beschikbaar in de vorm van een sociaal deelfonds. Deze decentralisatie uitkering moet besteed worden aan de nieuwe taken Sociaal Domein (Jeugdzorg, de nieuwe Wmo en Participatiewet). Deze bestedingsverplichting geldt voor 3 jaar. Middelen die niet besteed worden mogen behouden worden. Relatief omvangrijke onderbesteding kan aanleiding zijn voor nader onderzoek door het rijk.

De budgetten voor Jeugdzorg, de nieuwe Wmo en de Participatiewet zijn in deze perspectiefnota neutraal opgenomen. Het budget voor de Participatiewet was ten tijde van deze nota niet bekend en is neutraal doorgerekend op basis van macrocijfers inclusief kortingen uit het regeerakkoord:

Bedragen Sociaal deelfonds in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Sociaal deelfonds - jeugdzorg (meicirculaire)	€ 1.678.679-	€ 1.654.810-	€ 1.598.825-	€ 1.608.806-
Sociaal deelfonds - nieuwe Wmo (meicirculaire)	€ 794.237-	€ 832.170-	€ 809.051-	€ 806.806-
Sociaal deelfonds - participatiewet (raming)	€ 314.747-	€ 290.924-	€ 269.470-	€ 252.704-
Totaal	€ 2.787.663-	€ 2.777.904-	€ 2.677.346-	€ 2.668.316-

Het is in de lijn der verwachting, dat voor het invoeringsjaar 2015 het budget Sociaal Domein niet toereikend zal zijn.

Op de eerste plaats in verband met frictiekosten gerelateerd aan de invoering en daarnaast in verband met het risico op nieuwe zware relatief dure zorgtrajecten.

Het voorstel is derhalve om een tekort op de middelen uit het sociaal deelfonds te egaliseren via de bestemmingsreserve decentralisaties om hiermee een neutraliserend effect te verkrijgen in de exploitatie.

Uitkeringen van het rijk - Wmo integratieuitkering (besteding Wmo-raadsbesluit 2007)

De besluitvorming over de uitkomst van het separate bestuurlijke bezuinigingstraject over het opvangen van de rijksbezuiniging van 40% (macro) op de hulp op het huishouden wordt medio het 2^e half jaar van 2014 verwacht. Dit zal naar verwachting in de begroting 2015 verwerkt kunnen worden.

Het is mogelijk dat de bezuiniging beleidsmatig gezien, niet budgettair neutraal verwerkt kan worden. Hierdoor zal mogelijk een deel uit de Wmo-reserve (zie 2.3.6) onttrokken moeten worden om neutraal uit te komen in de exploitatie .

Het budget voor 2014 op basis van de Meicirculaire bedraagt € 952.221 en vanaf 2015 inclusief doorgevoerde korting een bedrag van € 669.753. Op gemeentelijk nivo betekent dit een korting van circa 30%. Dit is neutraal verwerkt in deze nota. In de tabel wordt het effect ten opzichte van 2014 zichtbaar:

Bedragen Wmo integratie uitkering in € (Wmo oud)	jaar 2014	jaar 2015 e.v.
Wmo integratieuitkering	€ 952.221-	€ 669.753-
Totaal	€ 952.221-	€ 669.753-

Uitkeringen van het rijk – Wwb inkomensdeel

Voor het financieren van de bijstandsuitkeringen ontvangt de gemeente een specifieke uitkering: het Wwb inkomensdeel. Vanaf 2015 krijgen we te maken met nieuwe doelgroepen zoals voormalige Wajong-ers/Wsw-ers met arbeidspotentieel. Tekorten op het budget worden door de gemeente zelf aangevuld, waarbij doorgaans 10% van de totale kosten voor uitvoering en uitkeringen voor rekening van de gemeente komt.

Het is dus zaak voor gemeenten om zo weinig mogelijk instroom in de bijstand te hebben, en zo veel mogelijk uitstroom. De ontwikkeling in de kosten is als volgt:

Netto kosten bijstand in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Netto kosten bijstand	€ 206.140	€ 214.060	€ 218.460	€ 225.060
Totaal	€ 206.140	€ 214.060	€ 218.460	€ 225.060

In het bestaande beleid is rekening gehouden met een groei in het aantal Wwb-ers ten opzichte van 2014 als gevolg van de doorwerking van de crisis.

Deze berekening is gebaseerd op ontwikkelingen in macro cijfers vertaald naar lokaal nivo.

Daarnaast is in 2015 rekening gehouden met een groei van circa 3% in verband met cliënten die tot 2015 in de Wsw of Wajong zouden zijn ingestroomd.

Het percentage van circa 3% is een rekennorm die geadviseerd wordt door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). De ontwikkeling in aantallen (geeft het volgende beeld:

Gehanteerde aantallen bij doorrekeningen op cumulatieve basis, stand per 1/1:	2015	2016	2017	2018
<u>Aantallen gerelateerd aan Inkomensdeel Wwb:</u>				
Bijstandsccliënten	87	89	92	95
IOAW	4	4	4	4
IOAZ	1	1	1	1
Instroom ivm voormalig Wajong en Wsw	0	3	3	3
Totaal	92	97	100	103

2.3.2. Bouwleges

De bouwleges vormen een belangrijke post binnen de perspectiefnota c.q. begroting. In verband met oplevering van met name Luijendijk-Zuid medio 2018, zullen deze opbrengsten aanzienlijk teruglopen.

Bij de raming van de reguliere bouwleges is uitgegaan van werkelijke opbrengsten over 2013. Voor de raming van de bouwleges van Luijendijk-Zuid is uitgegaan van een berekening, gebaseerd op de nieuwe fasering uit de grondexploitatieberekening per 1 januari 2014. Daarnaast is rekening gehouden met de opbrengsten van bouwleges van het project Breekoever/Sportlaan en inbreidingslocaties.

Bouwleges	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Algemeen regulier	€ 150.000-	€ 150.000-	€ 165.000-	€ 165.000-
Luijendijk-Zuid	€ 266.110-	€ 141.955-	€ 51.325-	€ -
Breekoever/Sportlaan	€ 74.808-	€ -	€ -	€ -
Inbreidingslocaties	€ 10.000-	€ 85.000-	€ -	€ -
Totaal	€ 500.918-	€ 376.955-	€ 216.325-	€ 165.000-

2.3.3. Inflatiecorrectie

De inflatie is een kosten component in het begrotingsaldo.

Voor de inflatie is rekening gehouden met de cijfers uit de Meicirculaire omtrent de inflatoire ontwikkeling van het BBP. De gehanteerde percentages over de baten en de lasten zijn als volgt: 2015 +1,25%, 2016 +0,75%, 2017 en 2018 +0,5%.

2.3.4. Salarisontwikkeling

Voor 2015-2018 is rekening gehouden met een stijging van de salarissen conform de bovengenoemde inflatiepercentages. Ook is rekening gehouden met een verhoging van salarissen voor wanneer het maximum van de loonschaal nog niet is bereikt. Ten tijde van het definitief maken van deze nota waren nog geen cijfers bekend op basis van ontwikkelingen over een nieuwe Cao.

2.3.5. Belastingverhogingen

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2011 heeft u ingestemd met jaarlijks 1% extra verhoging boven de inflatiecorrectie van alle gemeentelijke belastingen, uitgezonderd de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor deze twee retributies geldt dat zij 100% kostendekkend moeten zijn.

Bovenstaand impliceert dat de opbrengst verhoogd wordt met de volgende percentages:

Percentage	2015	2016	2017	2018
Inflatiecorrectie	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Extra-verhoging	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Totaal	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%

Voor een aanslag onroerende zaakbelasting van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 300.000 voor Landsmeer betekent dit¹:

	2014	2015	2016	2017	2018
€	337,14	€ 345,57	€ 354,21	€ 363,06	€ 372,14

¹ In bovenstaand voorbeeld wordt uitgegaan dat de WOZ-waarde van de woning alle jaren gelijk zal blijven.

Naast de hierboven toegelichte van belang zijnde thema's voor de exploitatie, speelt ook de ontwikkeling van een aantal reserves mee. In het onderstaande deel van dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven over de betreffende reserves en uiteindelijk de voorgestelde algemene stelpost als last.

2.3.6. *Ontwikkeling bestemmingsreserve Wmo*

De maatregelen tot het beteugelen van de uitgaven Wmo inclusief de uitgaven wet voorziening gehandicapten lijken effect te hebben. In 2013 zijn de kosten voor met name huishoudelijke hulp lager dan begroot en de eigen bijdragen hoger dan begroot.

Het budget tekort of overschot in de exploitatie wordt gestort in deze bestemmingsreserve, waardoor een egaliserend effect in de exploitatie verkregen wordt. Het saldo van de WMO-reserve is sinds 2013 gemaximeerd op € 500.000 en laat de volgende ontwikkeling zien:

Datum	Saldo
31-12-2007	€ 215.200
31-12-2008	€ 356.600
31-12-2009	€ 450.800
31-12-2010	€ 542.400
31-12-2011	€ 537.100
31-12-2012	€ 509.200
31-12-2013	€ 500.000
31-12-2014	€ 500.000
31-12-2015	€ 500.000
31-12-2016	€ 500.000
31-12-2017	€ 500.000
31-12-2018	€ 500.000

De doorgevoerde bezuiniging van het rijk van op de huishoudelijke hulp in de bestaande Wmo is budgettair neutraal verwerkt in de reserve (zie 2.3.1). Het is mogelijk dat de bezuiniging beleidsmatig gezien, niet budgettair neutraal verwerkt kan worden. Hierdoor zal mogelijk een deel uit de Wmo-reserve onttrokken moeten worden om neutraal uit te komen in de exploitatie .

2.3.7. *Bestemmingsreserve Decentralisaties*

In 2014 is het begrotingsaldo ad € 295.100 op begrotingsbasis gestort in de bestemmingsreserve Decentralisaties. Deze reserve dient ter dekking van uitvoeringskosten ter voorbereiding op met name de decentralisaties Jeugd en delen uit de AWBZ naar de Wmo. De prognose is dat eind 2014 circa € 90.000 in de reserve beschikbaar is.

2.3.8. *Beheerplan wegen 2011-2015*

Op 13 december 2010 heeft u het beheerplan wegen 2011-2015 vastgesteld. Uit dit beheerplan komt naar voren dat er naast regulier onderhoud ook achterstallig onderhoud aan wegen is in Landsmeer.

Jaarlijks wordt vanuit de bestemmingsreserve onderhoud wegen een bedrag onttrokken om het achterstallig onderhoud in te lopen.

Jaar	Benodigd Budget	Geïndexeerd	Regulier Exploitatie	Bestemmings-reserve	Opgangen in exploitatie
2014	€ 167.692	€ 167.692	€ 100.000	€ 67.692	€ -
2015	€ 167.692	€ 170.207	€ 101.500	€ 63.000	€ 5.707
2016	€ 167.692	€ 172.760	€ 103.023	€ 58.000	€ 11.738
2017	€ 167.692	€ 175.352	€ 104.568	€ 53.000	€ 17.784
2018	€ 167.692	€ 177.982	€ 106.136	€ 48.000	€ 23.846
Totaal	€ 838.460	€ 863.994	€ 515.227	€ 289.692	€ 59.075

2.3.9. *Inzet bestemmingsreserve investeringen in openbare ruimte*

Bij de doorberekening van het bestaande beleid is rekening gehouden met de inzet van de bestemmingsreserve investeringen in de openbare ruimte. Dit is conform de besluitvorming bij de begroting 2010.

Deze bestemmingsreserve wordt gevoed met de opbrengsten uit de verkoop van de aandelen Nuon aan het Zweedse bedrijf Vattenfall BV. In 2015 wordt de laatste tranche ontvangen.

Door de middelen van deze bestemmingsreserve te gebruiken als financiering voor projecten in de openbare ruimte, wordt een structurele besparing van toekomstige kapitaallasten verkregen. Het verloop van de stortingen en onttrekkingen is als volgt:

Bestemmingsreserve investeringen openbare ruimte		Toelichting
Saldo per 1 januari 2010	€ 911.387	1ste tranche verkoop aandelen Nuon
Storting	€ 591.329	bestemming jaarresultaat 2009
Onttrekking	€ -	
Saldo per 1 januari 2011	€ 1.502.716	
Storting	€ 277.197	2de tranche verkoop aandelen Nuon
Storting	€ 658.720	bestemming jaarresultaat 2010
Onttrekking	€ 1.708.227-	vervroegde afschrijving investeringen
Saldo per 1 januari 2012	€ 730.406	
Storting	€ 909.965	bestemming jaarresultaat 2011
Storting	€ 298.970	3de tranche verkoop aandelen Nuon
Onttrekking	€ 315.711-	dekking MIP / jaarschijf 2012
Saldo per 1 januari 2013	€ 1.623.630	
Onttrekking gevoteerde kredieten 2013	€ 86.899-	Gevoteerde kredieten 2013
Onttrekking restant MIP	€ -	dekking MIP / jaarschijf 2013
Saldo per 1 januari 2014	€ 1.536.731	
Storting	€ -	Geen storting
Onttrekking gevoteerde kredieten 2014	€ 148.188-	Gevoteerde kredieten 2014
Onttrekking restant MIP	€ 336.984-	dekking MIP / jaarschijf 2014
Saldo per 1 januari 2015	€ 1.051.559	
Storting	€ 388.076	4de tranche verkoop aandelen Nuon
Onttrekking	€ 604.691-	dekking MIP / jaarschijf 2015
Saldo per 1 januari 2016	€ 834.944	
Storting	€ -	Geen storting
Onttrekking	€ 491.022-	dekking MIP / jaarschijf 2016
Saldo per 1 januari 2017	€ 343.922	
Storting	€ -	Geen storting
Onttrekking	€ 307.737-	dekking MIP / jaarschijf 2017
Saldo per 1 januari 2018	€ 36.185	

2.3.10. Verloop reserves en voorzieningen

Door de aanwending van de verschillende bestemmingsreserves en voorzieningen ontstaat er een afnemend verloop. Hieronder een overzicht van reserves en voorzieningen van de gemeente Landsmeer over de periode 2014 tot en met 2018.

	1-1-2014	1-1-2015	1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019
Algemene reserves						
Algemene reserve	€ 1.209.518	€ 893.918	€ 1.093.918	€ 1.293.918	€ 1.493.918	€ 1.693.918
Saldo voorafgaand dienstjaar	€ 206.341	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserves						
Bestem reserve cie Internationale Zaken	€ 20.998	€ 10.150	€ 10.150	€ 10.150	€ 10.150	€ 10.150
Bestem res basisregistraties	€ 165.771	€ 12.606	€ 12.606	€ 12.606	€ 12.606	€ 12.606
Bestem res onderhoud wegen	€ 669.296	€ 602.000	€ 539.000	€ 481.000	€ 428.000	€ 380.000
Bestem reserve graven	€ 233.928	€ 166.927	€ 91.038	€ 18.500	€ 11.382	€ 11.382
Bestem res egalisatie rioolrecht	€ 1.067.280	€ 1.083.920	€ 1.100.560	€ 1.117.200	€ 1.133.840	€ 1.150.480
Bestemmingsreserve WMO	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Bestem res inves openbare ruimte	€ 1.536.732	€ 1.051.460	€ 834.845	€ 343.822	€ 36.085	€ 36.085
Bestem res toekomstige referenda	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestem res bestemmingsplannen	€ 217.532	€ 138.532	€ 79.532	€ 100.532	€ 121.532	€ 57.532
Bestem res programma dienstverlening	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestem res decentralisaties	€ -	€ 91.895	€ 91.895	€ 91.895	€ 91.895	€ 91.895
Bestem res Stok gelden	€ 23.680	€ 15.680	€ 8.680	€ 4.340	€ -	€ -
Subtotaal reserves	€ 5.438.393	€ 4.567.087	€ 4.362.223	€ 3.973.962	€ 3.839.407	€ 3.944.047
Voorzieningen						
Onderhoudsvoorzieningen	€ 1.343.393	€ 1.318.765	€ 1.264.667	€ 1.134.700	€ 1.240.559	€ 1.346.418
Egalisatievoorzieningen	€ 144.749	€ 144.749	€ 144.749	€ 144.749	€ 144.749	€ 144.749
Personele voorzieningen	€ 983.052	€ 1.003.647	€ 953.178	€ 938.089	€ 922.613	€ 904.427
Voorzieningen gelden van derden	€ 27.587	€ 20.587	€ 20.587	€ 20.587	€ 20.587	€ 20.587
Voorziening debiteuren	€ 50.903	€ 50.903	€ 50.903	€ 50.903	€ 50.903	€ 50.903
Voorziening grondexploitatie Lujendijk-Zuid	€ 2.570.064	€ 2.570.064	€ 2.570.064	€ 2.570.064	€ -	€ -
Subtotaal voorzieningen	€ 5.119.748	€ 5.108.715	€ 5.004.148	€ 4.859.092	€ 2.379.411	€ 2.467.084
Totaal	€ 10.558.141	€ 9.675.803	€ 9.366.371	€ 8.833.055	€ 6.218.819	€ 6.411.132

Onder de reserves vallen de algemene reserve inclusief het saldo voorafgaand dienstjaar en de bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn bestemd voor het doel waarvoor de gemeenteraad een reserve heeft aangelegd. De raad kan echter wel de bestemming van een dergelijke reserve nog wijzigen.

Tegenover een voorziening staat een voorwaardelijke of mogelijke verplichting of risico in de toekomst die afzondering van het vermogen noodzakelijk maakt.

In verband met de nadelige prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie Lujendijk-Zuid, is een voorziening gevormd van € 2.570.064.

2.3.11. Risico's nieuw beleid en algemene stelpost € 100.000

In het algemeen zijn voorzichtigheid en terughoudendheid op zijn plaats vanwege mogelijke financiële tegenvallers in het kader van:

- **Nieuw beleid:**
Voor veel programma's komt er de komende jaren nieuw beleid op de gemeente af (zie hoofdstuk 3 Nieuwe voorstellen).
Mede in verband met mogelijke frictiekosten in de eerste jaren van implementatie, is er een risico dat nieuw beleid niet budgettair neutraal uitgevoerd kan worden. In deze nota is wordt de decentralisatie van de jeugdzorg en de nieuwe Wmo (circa € 2,8 miljoen) neutraal begroot. De budgetten voor uitvoering van de nieuwe Participatiewet zijn nog niet bekend gemaakt in de mei-circulaire.
- Ontwikkeling van de grondexploitaties Lujendijk-Zuid en Breekoever.
- Herverdeeleffecten gemeentefonds van het groot onderhoud in 2016: de eerste tranche heeft voor Landsmeer vanaf 2016 een positief effect van circa € 293.000. Het is echter niet te zeggen hoe de tweede en laatste tranche in het kader van de herverdeling (o.a. clusters Werk & inkomen en Volkshuisvesting) anders uitpakt.
- Overige risico factoren:
 - ontwikkelingen Baanstede
 - ontwikkelingen Wmo bestaand, na invoering korting op hulp huishouden

Om mogelijke tegenvallers met betrekking tot genoemde factoren in de exploitatie op te vangen, is een extra last als stelpost van € 100.000 opgenomen vanaf 2016. Deze stelpost is reeds verwerkt in de saldi van de perspectiefnota.

3. Nieuwe voorstellen

In dit hoofdstuk worden alle voorstellen en keuzes gepresenteerd conform de indeling van de programmabegroting.

Bij de voorbereiding van deze Perspectiefnota werd duidelijk dat in de verschillende taakvelden veel onzekerheid bestaat wat er de komende jaren op de gemeente gaat afkomen. Er is nog veel financiële onzekerheid over de toereikendheid van de nieuwe budgetten die beschikbaar zijn gekomen voor de diverse decentralisaties. Voorts zijn er een aantal wetsvoorstellen in parlementaire behandeling met geplande invoeringsdatum januari 2015, die ten tijde van deze Perspectiefnota formeel nog niet aangenomen zijn.

Openbaar bestuur

eID stelsel

Het kabinet wil in 2015 een werkend stelsel voor elektronische identiteit (eID) hebben. In het regeerakkoord is de doelstelling opgenomen dat burgers en bedrijven in 2017 digitaal zaken met de overheid moeten kunnen doen.

De omvang en het belang van digitale communicatie neemt toe. Mensen, bedrijven en organisaties hebben daarom behoefte aan meer zekerheid over degene met wie ze digitaal communiceren. Om aan die behoefte tegemoet te komen, werkt de overheid aan een zogeheten eID-stelsel.

Met het eID-stelsel regelen overheden en bedrijven samen een betrouwbare en veilige toegang tot online dienstverlening. Binnen het eID-stelsel kunnen mensen met de identificatiemiddelen van hun keuze veilig online zaken doen met de overheid en bedrijven.

Het is kostbaar als organisaties hun eigen identificatiemiddelen toekomstbestendiger moeten maken. Daarom streeft de overheid naar een eID-stelsel, waarin publieke en private partijen samenwerken om kosten te besparen.

In de periode 2015 - 2017 dienen alle personen van 14 jaar en ouder in het bezit te komen van een eID. Voor de gemeente Landsmeer betreft dat circa 8.150 inwoners. Deze invoering zou vooral personele consequenties met zich meebrengen. Het is nog niet duidelijk of er budgetten vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld of dat er middels leges op de dienstverlening de kosten kunnen worden gedekt.

Basisregistratie personen (BRP)

De modernisering van de registratie van persoonsgegevens heeft geresulteerd tot nieuwe wet- en regelgeving. Op 6 januari 2014 is de Wet basisregistratie personen (Wet BRP) in werking getreden.

Het GBA toepassingssysteem van Landsmeer dient daartoe vervangen te worden door een ander toepassingssysteem op basis van Burgerzaken modules (Bzm) welke het mogelijk maakt te koppelen met de centrale registratie.

Het samenwerkingsverband Dimpact, waar Landsmeer bij is aangesloten, heeft in de aanbesteding de voorkeur uitgesproken voor de e-Suite van Atos op voorwaarde dat Atos een partner met kennis en ervaring betreffende burgerzaken systemen zou meebrengen. Dit bleek PinkRoccade Local Government (PinkRoccade) te zijn.

PinkRoccade levert en onderhoudt haar nieuwste product iBurgerzaken als 'plug-in' op de e-Suite, waarbij de integratie hiertussen met name een taak is van Atos.

Voor wat betreft prijs (excl. BTW en evt. Dimpact 'overhead') bedragen de eenmalige kosten € 0,35 per inwoner (€3.660) en €32.000 per gemeente. De totale investering zou dus € 39.226 ex btw bedragen, inclusief 10% onvoorzien.

De jaarlijkse structurele kosten worden geraamd op €1,05 per inwoner (€10.980 totaal). Dit omvat alle kosten voor licenties inclusief onderhoud, ondersteuning, alsmede kosten voor de implementatie van het nieuwe toepassingssysteem.

Het huidige budget dat nu beschikbaar is voor de licentiekosten en onderhoud van het GBA- systeem, is voldoende om de structurele kosten te dekken van het nieuwe Bzm-systeem. De investering is voor 2015 in de raming opgenomen, waardoor er vanaf 2016 kapitaallasten zullen ontstaan.

Programma Integrale Veiligheid

Handhaving APV - Vergoedingsregeling Gemeente voor proces verbaal

De minister van Veiligheid en Justitie heeft een wijziging op de Vergoedingsregeling gemeenten voor handhaving parkeren en overlast goedgekeurd. De wijziging houdt in dat er een landelijk maximum vergoeding is vastgesteld. Zodra deze vergoeding is bereikt, wordt de vergoeding per feit naar beneden gebracht, zodat elke gemeente een evenredige vergoeding ontvangt en het maximale bedrag niet wordt overschreden. Schatting is dat de opbrengsten per verbaal zullen worden verlaagd. Het is nu niet in te schatten wat de opbrengsten per verbaal zullen worden. Begin 2015 zal het bedrag worden berekend, waar elke gemeente recht op had in 2014.

Invoeren Buurtbemiddeling in Landsmeer

Een onderwerp in het programma integrale veiligheid is Buurtbemiddeling. De meeste mensen gaan op een prettige manier om met hun burens. Soms, en dat komt steeds vaker voor, is dat niet het geval. De oorzaken kunnen uiteenlopen van kleine irritaties tot een groot meningsverschil. In veel gevallen maken de oplopende emoties het moeilijk om nog in redelijkheid met elkaar te kunnen praten. Sommige gevallen escaleren en vaak wordt een beroep gedaan op de gemeente of de politie om een oplossing te vinden. Dit kost (veel) ambtelijke tijd die we niet hebben.

Tijdig contact kan escalatie voorkomen. Voorgesteld wordt om aan te sluiten bij "Beterburen". Deze stichting leidt buurtbemiddelaars op en zet deze in bij conflicten. De bemiddelaars zijn onpartijdig en helpen burens om een verstoorde relatie te herstellen. Meldingen worden aan Beterburen doorgegeven en afgehandeld, de gemeente krijgt een terugkoppeling van de behaalde resultaten. Er wordt uitgegaan van een budget van € 8.000.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie in het veiligheidsdomein ontstaat op twee manieren.

Enerzijds vanuit een burgerinitiatief om de buurt veilig te houden. Dit initiatief wordt vaak opgestart na een reeks aan woninginbraken of overlast.

Anderzijds wordt burgerparticipatie opgestart vanuit de gemeente.

Middels burgerparticipatie wordt geacht de veiligheid in de wijk te verbeteren. Het intensiveren van toezicht wil echter niet zeggen dat criminaliteit in een wijk daalt. Ook het effect op de veiligheidsbeleving kan op meerdere manieren haar uitwerking vinden. Wel is het duidelijk dat de betrokkenheid wordt vergroot en daardoor het enthousiasme voor bijvoorbeeld gemeentelijke informatieavonden over andere veiligheidsthema's bij andere burgers of ondernemers aanwakkeren.

De gemeente faciliteert bij burgerparticipatie in de vorm van het organiseren van wervingsacties, bijeenkomsten, het beschikbaar stellen van gekleurde hesjes, folders, zaklantaarns, vrijwilligersverzekering en dergelijke. Er wordt uitgegaan van een budget van € 3.000.

Programma Milieu

Regionale Uitvoeringsdienst

Landsmeer neemt deel aan de regionale uitvoeringsdienst (RUD) IJmond/Waterland. Hiermee zijn tot nu toe geen extra kosten gemoeid. Er is geld vanuit het Provinciefonds naar de gemeenten overgeheveld voor het controleren van voormalige provinciale bedrijven.

Deze decentralisatie-uitkering van € 22.925 wordt in 2014, budgettair neutraal, door de gemeente doorgesluisd naar de RUD. Of het bedrag dat in het Gemeentefonds komt vanaf 2015 dekkend is, kan nog niet worden berekend.

Het rijk heeft steeds meer activiteiten naar de RUD verschoven. Als zich dat verder doorzet, zijn meerkosten mogelijk. De provincie Noord Holland streeft schaalvergroting of samenwerking van de RUD's na, waarover in 2014 discussie gevoerd wordt. Deelname aan een Gemeenschappelijke regeling wordt verplicht. Een kostenraming is nog niet te geven.

Programma Werk en inkomen

Participatiewet

Dit wetsvoorstel integreert de volgende wetten samen tot één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt, waar de gemeente verantwoordelijk wordt per de voorgenomen invoeringsdatum van 1 januari 2015:

- a. Wet Participatiebudget (tot eind 2014)
- b. Wet werk en bijstand (Wwb)
- c. Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- d. Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)

De bedoeling van het voorstel is dat meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een baan vinden. Mensen met arbeidsvermogen vallen vanaf 2015 onder de Participatiewet. Het kabinet en de sociale partners hebben in het sociaal akkoord afgesproken om extra banen te creëren voor de gehele doelgroep. Om werkgevers hierbij financieel te ondersteunen, kunnen zij straks loonkostensubsidie ontvangen.

De rijksmiddelen die naar de gemeenten overgeheveld worden voor de uitvoering van bovenstaande wetten, worden samengevoegd in een deelfonds sociaal domein. Het sociaal deelfonds wordt dan gevormd uit een aantal geldstromen. Dit zijn de middelen voor uitvoering van de jeugd wet, de Participatiewet en de nieuwe Wmo. De budgetten voor de bijstand (Inkomensdeel Wwb) en de Wmo-integratieuitkering (budget voor hulp bij het huishouden) worden voorsnog niet in het deelfonds opgenomen.

Het deelfonds sociaal domein wordt als integratie-uitkering beschikbaar gesteld. De gelden uit het deelfonds zijn geoormerkt en mogen dus alleen voor de taken binnen het fonds worden ingezet (bestedingsverplichting). De budgetten worden wel ontschot, waardoor er met budgetten geschoven kan worden. Het deelfonds geldt voor 3 jaar vanaf 2015 en daarna wordt het onderdeel van de algemene uitkering en vervalt de eerdergenoemde bestedingsverplichting.

Monitoring door het rijk op de besteding van de middelen vindt plaats via verbeterde informatie voor derden (IV-3). Dit is een rapportageverplichting van de gemeente aan het rijk over de begrotingscijfers en de cijfers van de jaarrekening. Indien een gemeente niet haar volledige budget besteed aan het sociaal domein, dan volgt nader onderzoek door het rijk naar de kwaliteit van de uitvoering.

De beleidskaders van de nieuwe Participatiewet bieden de nodige beleidsruimte. Dat is ook nodig, gezien de omvang van het vraagstuk waar gemeenten voor staan. De financiële kaders daarentegen blijven zorgelijk. Gemeenten moeten de komende jaren met veel minder geld een groeiende groep mensen ondersteunen naar werk. Als de financiële middelen niet toereikend zijn, kunnen gemeenten hun ambities bijstellen en/of uit eigen middelen bijdragen

Toelichting op de aanpassingen per wetsonderdeel:

a. Participatiebudget oude stijl

In de nieuwe Participatiewet wordt het "participatiebudget oude stijl" met de doelmatigheidskorting uit het regeerakkoord verlaagd. Hierdoor blijft er minder budget over voor trajecten om te komen tot reïntegratie. In de mei circulaire is de verdeling van de integratie uitkering Participatiewet nog niet bekend gemaakt. De participatie gelden worden neutraal gebudgetteerd op basis van de laatst bekende beschikking voor 2014. Een mogelijke verlaging van deze uitkering betekent tegelijkertijd een verlaging van het budget voor reïntegratie trajecten.

b. Wet werk en bijstand

De hervormingen van de Wet werk en bijstand worden meegenomen in het wetsvoorstel van de Participatiewet.

De wet wordt aangepast met nieuwe regels die bijstandsgerechtigden op de meest passende wijze moeten ondersteunen. De bijstand dient als vangnet en moet er in toenemende mate ertoe bijdragen dat mensen weer aan het werk gaan of op een andere manier actief deelnemen in de samenleving. Dit om de uitstroom te borgen.

In het kader van het gemeentelijk minimabeleid is categoriale bijstand vanaf 1 januari 2015 niet meer mogelijk. Dit betekent in de praktijk, dat de langdurigheidstoelage en de vergoeding chronisch zieken komen te vervallen. Deze worden vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen zonder zicht op verbetering.

Meer dan voorheen moeten op individuele basis mensen ondersteund worden. De criteria en de middelen voor de bijzondere bijstand worden daarom door het rijk verruimd.

De gemeente is in regionaal verband bezig met de ontwikkeling van het nieuwe minimabeleid. Daarbij wordt voor deelname aan de samenleving aansluiting gezocht bij de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De gemeente is vrij om te kiezen wat zij van de plannen overneemt in haar gemeentelijk minimabeleid.

Vanuit het rijk wordt geadviseerd om een instroompercentage te hanteren van circa 3% van het actuele bijstandbestand. Dit om de instroom van nieuwe Wsw-ers en Wajongers in de begroting op te nemen. De financiële gevolgen worden gepresenteerd bij het hoofdstuk bestaand beleid als mutatie op de huidige bijstand.

c. Wsw

Voor mensen die door hun arbeidsbeperking enkel in een beschutte omgeving kunnen werken, is er nu de Wsw. Met ingang van 2015 kunnen er geen mensen meer in de Wsw instromen. In plaats daarvan komen er andere instrumenten om te zorgen dat mensen met een arbeidsbeperking een plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden, zoals loonkostensubsidie en beschut werk. Op basis van het sociaal akkoord is het de bedoeling dat er extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking.

In elke arbeidsmarktregio wordt een Werkbedrijf ingericht om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Deze regionale Werkbedrijven zijn wettelijk verankerd in de Participatiewet. Gemeenten hebben de lead bij de Werkbedrijven. Werkgevers- en werknemersorganisaties nemen deel aan het bestuur. De Werkbedrijven spelen een belangrijke rol bij het plaatsen van mensen op de extra banen uit de baanafpraak die de sociale partners met het kabinet hebben gemaakt. Bovendien betrekken gemeenten de regionale Werkbedrijven bij het organiseren van beschut werk. In elke regio wordt een basispakket aan functionaliteiten onder regie van het Werkbedrijf georganiseerd. De Werkbedrijven hebben onder andere als doel om werkgevers die mensen met een arbeidsbeperking in dienst nemen te 'ontzorgen'.

In het sociaal akkoord hebben werkgevers afgesproken dat ze extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Het gaat uiteindelijk om 100.000 extra banen in de marktsector. De overheid zorgt tot 2024 nog eens voor 25.000 extra banen. Gemeenten krijgen binnen de wettelijke kaders ruimte om zelf beschut werk als een voorziening te organiseren. Er is budget beschikbaar voor structureel 30.000 plekken beschut werk op 100% wettelijk minimumloon.

Om het voor werkgevers aantrekkelijker te maken iemand met een arbeidsbeperking in dienst te nemen, krijgt de gemeente de mogelijkheid om loonkostensubsidie te verstrekken. De loonkostensubsidie wordt verstrekt aan de werkgever en kan, waar nodig, structureel worden ingezet. Voor werkgevers geldt een quotum. Het quotum houdt in, dat op termijn elke werkgever met 25 en meer werknemers een formele verplichting krijgt om arbeidsplaatsen open te stellen aan mensen met een arbeidsbeperking en moet betalen voor niet vervulde plekken.

Wat de lokale financiële gevolgen zijn is vooralsnog niet in te schatten. Derhalve gaan we er eenvoudigheidshalve vanuit dat een en ander budgettair neutraal georganiseerd kan worden. De middelen voor de inzet van het instrument loonkostensubsidie worden beschikbaar gesteld via het Wwb inkomensdeel. Eventuele nadelige effecten kunnen zich in het algemeen voordoen door additionele instroom in de bijstand (zie toelichting Wwb).

Wsw oude stijl

De Wsw oude stijl voor bestaande cliënten tot 2015 blijft bestaan en zal via natuurlijk verloop afgebouwd worden. Wel wordt er op dit budget een efficiëncykorting losgelaten, die doorloopt tot en met 2019. De bezuiniging op de sociale werkvoorziening wordt hiermee in een langzamer tempo doorgevoerd, dan oorspronkelijk het plan was. De omvorming van de sociale werkvoorziening kan daarom in zes jaar in plaats van in de beoogde drie jaar plaatsvinden. In het kader van de herstructurering van het Wsw bedrijf Baanstede worden door het bestuur van Baanstede alternatieve scenario's ontwikkeld. Deze scenario's zullen financiële gevolgen hebben voor de begroting van 2015 en toekomstige jaren. Na keuzes inzake de scenario's worden de voorstellen inclusief financiële gevolgen voorgelegd aan de gemeenteraden.

De financiële effecten uit de beleidskeuzes ten aanzien van de nieuwe scenario's worden in het 2^e halfjaar van 2014 verwacht.

Op basis van het huidige transitieplan zal het gemeentelijk aandeel naar verwachting oplopen van € 41.935 in 2014 naar € 78.700 in 2018. Dit wordt mede veroorzaakt door het vervallen van de herstructureringsfaciliteit vanuit het rijk en door de reeds genoemde efficiencykorting.

d. Wajong

De Wajong wordt vanaf 2015 alleen nog toegankelijk voor jonggehandicapten die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Het Uvw beoordeelt of iemand recht heeft op Wajong. Mensen die in 2014 een Wajong-uitkering hebben, behouden deze uitkering. Wel zal iedereen met een Wajong-uitkering door het Uvw worden beoordeeld op arbeidsvermogen. Wajongers met arbeidsvermogen blijven in de Wajong, maar krijgen vanaf 2018 een lagere uitkering. Deze groep wordt na de genoemde herbeoordeling derhalve niet overgedragen aan de gemeenten. Per 2015 zullen dus instromende jonggehandicapten met arbeidsvermogen tot de doelgroep van de Participatiewet behoren, waarvoor de gemeente verantwoordelijk gaat worden

Programma Onderwijs

Combinatiefunctionaris

Vanuit het rijk is een subsidie beschikbaar gesteld om een combinatiefunctionaris in te zetten. De gemeente Landsmeer doet al een drietal jaren mee aan deze regeling. In het eerste jaar werd 100% gefinancierd door het rijk. Vanaf het tweede jaar bedraagt de subsidie 40% van de begrote kosten ad € 44.700.

De gemeente heeft van de partners in de bredeschool werkgroep begrepen, dat zij toch voortgang zien in het traject op basis van een ander uitvoeringsplan.

Hierover moet nog definitieve besluitvorming in de bredeschool werkgroep plaatsvinden. Deze plannen zullen kritisch worden beoordeeld in de meerwaarde voor de realisatie van de drie Decentralisaties.

Leerplicht

De uitvoering van de leerplichtwet is op dit moment ondergebracht bij de medewerkers leerplicht van de gemeente Purmerend. Het werkingsgebied is de subregio Waterland.

In het kader van de beleidsontwikkeling decentralisaties en vanuit de visie dat achter een verzuimsignaal een zorgsignaal kan schuilen, wordt overwogen om de uitvoering van leerplicht terug te brengen naar Landsmeer. Een en ander kan budgettair neutraal georganiseerd worden.

Onderwijshuisvesting

Op basis van de voorgenomen wetswijziging "Overheveling van taak en budget voor aanpassingen in onderwijshuisvesting van gemeente naar school" in te gaan per 1 januari 2015, worden de schoolbesturen financieel verantwoordelijk voor het groot onderhoud en aanpassing van de onderwijsgebouwen.

Tot op heden vergoedt de gemeente deze kosten, op basis van de verordening onderwijshuisvesting. De gemeente zal hiervoor in 2015 geen vergoeding van het rijk meer ontvangen in de algemene uitkering.

De samenwerkingsverbanden krijgen van de landelijke overheid een vast budget, gebaseerd op het aantal leerlingen, dat binnen het samenwerkingsverband onderwijs volgt.

De gemeente behoudt de budgetten met betrekking tot vandalisme, onderhoud of aanpassen lokalen bewegingsonderwijs en uitbreiding of nieuwbouw van scholen.

Passend onderwijs

Op 9 oktober 2012 is het wetsvoorstel Passend Onderwijs aangenomen door de Eerste Kamer. Scholen krijgen hiermee een zorgplicht, die 1 augustus 2014 van kracht wordt.

De zorgplicht houdt in dat als ouders hun kind - met extra ondersteuningsbehoeften - bij een school aanmelden, de school een passend onderwijsaanbod moet doen. Dit kan bij de eigen school of bij een andere school zijn.

In de samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) wordt een sluitend onderwijszorgaanbod ontwikkeld.

De concept ondersteuningsplannen zijn voor 4 jaar vastgesteld, maar worden jaarlijks bijgesteld. Er is in regioverband nagedacht over hoe de samenwerking tussen gemeenten en het onderwijs georganiseerd wordt.

Medio maart 2014 is hier uitvoering aan gegeven door het ondertekenen van een Vaststellingsovereenkomst "Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO)" en heeft het eerste OOGO plaatsgevonden. Gespreksonderwerpen die genoemd staan in de procedure OOGO zijn:

- thuiszitters
- leerlingenvervoer
- onderwijshuisvesting
- zorg voor jeugd (jeugdhulp in het onderwijs)
- doorgaande leerlijn
- onderwijs en arbeidsmarkt

Gemeenten hebben gereageerd op de ondersteuningsplannen en (verplichte) gespreksonderwerpen. De reacties zijn via een werkagenda ingebracht ter bespreking tijdens het OOGO met de samenwerkingsverbanden PO en VO. Vanaf augustus 2014 wordt vanuit het rijk gestart met de bekostiging van de samenwerkingsverbanden, die vanaf deze datum dan ook verantwoordelijk worden voor de toedeling van de extra onderwijssteuning.

Vanaf medio augustus 2015 voert de inspectie voor de eerste keer een kwaliteitsonderzoek uit om eventueel kwaliteitstekorten in kaart te brengen en aanbevelingen te geven voor kwaliteitsverbetering. Ieder samenwerkingsverband krijgt een rapportage en een kwaliteitsprofiel die openbaar zijn.

Programma Welzijn & volksgezondheid

Decentralisatie jeugdzorg

Op 1 maart 2014 is de Jeugdwet van kracht geworden. Hiermee wordt de gemeente per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het leveren van alle vormen van zorg rondom jeugd en hun opvoeders.

De voorbereiding richt zich op de overname en inrichting van de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van jeugd-ggz, provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming en jeugd-lvg

Het is een ingrijpende transitie met gevolgen voor de Landsmeerse gemeentelijke organisatie en werkwijzen, gemeentelijke financiën, gemeentelijke regionale samenwerking, relaties met de 1ste lijns gezondheidszorg en de feitelijke ondersteuning of zorg. Met als doel: de betreffende ondersteuning en zorg te verbeteren en tegelijkertijd goedkoper te maken.

Een instrument om ondersteuning en zorg te verbeteren en tegelijkertijd goedkoper te maken is het ontwikkelen en verbeteren van algemeen voorliggende voorzieningen. Landsmeer kijkt daarbij vooral naar nieuwe lokale mogelijkheden en alternatieve inzet van bestaande budgetten voor de huidige lokale uitvoering.

Regionale samenwerking en inkoop

Landsmeer trekt voor alle decentralisaties in het sociaal domein (jeugd, AWBZ/Wmo, Participatiewet) intensief op met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland en daarbinnen vooral met Waterland, Edam-Volendam en Zeevang (werknaam K4). Maar ook met gemeenten uit de stadsregio is regelmatig overleg.

In Zaanstreek-Waterland-verband is bijvoorbeeld al een regionale inkooporganisatie gevormd. Er wordt op 3 niveaus ingekocht, te weten; bovenregionaal, regionaal en lokaal. In het bovenregionale inkoopproces is begin 2014 gestart met het samenstellen van programma's van eisen. Het gaat om de volgende zorgvormen;

- Jeugdzorg residentieel
- Pleegzorg
- JZ crisisopvang- en hulp
- Jeugdzorg plus
- Specialistische jeugdhulp voor het jonge kind (vh JZ dagbehandeling)
- Specialistische GGZ
- Generalistische basis GGZ
- Licht verstandelijk beperkt (LVB) behandeling en verblijf

Deze programma's zullen naar verwachting medio juli of eerder worden voorgelegd aan de college's van de regiogemeenten. Uitgangspunt bij de inkoop is het bieden van zorgcontinuïteit op basis van de historische cijfers uit 2012.

Naast deze Programma's van eisen wordt er op regionaal niveau gewerkt aan AMHK en Jeugdbescherming/jeugdreclassering.

De lokale inkoop bestaat uit de inrichting van de eerste lijn (het kernteam) en het verlenen van licht ambulante hulpverlening.

Risico's

De decentralisaties brengen een aantal risico's met zich mee. Zo doen zich onder meer nog regelmatig wijzigingen voor in de prognoses van de te verwachten cliëntaantallen, zijn de inkoopverplichtingen ten tijde van deze nota nog niet bekend en kunnen gemeenten bij jeugdhulp niet direct sturen op het verwijsgedrag van jeugdartsen en huisartsen.

Budget

In de Meicirculaire zijn de beschikbare budgetten voor uitvoering van de Jeugdwet 2015 bekend gemaakt. Het budget is berekend op basis van historische gegevens. Het budget betreft een decentralisatie-uitkering van € 1.678.680 en een incidenteel budget voor uitvoeringskosten in 2014 van € 46.917.

Het uitgangspunt is om dit basisbudget en het budget voor de uitvoeringskosten budgetneutraal in te zetten als dekking voor alle kosten die de decentralisatie met zich meebrengt, zoals:

- zorgkosten
- ambtelijke apparaatskosten (nieuwe medewerkers, ITC voorzieningen)
- regionale kosten

Meerjarenraming

De meerjarige budgetten vanaf 2016 zijn berekend op basis van de macro budgetten uit de Meicirculaire. Medio 2016 wordt een nieuw (objectief) verdeelmodel gepubliceerd, zodat er dus nog herverdeeffecten kunnen ontstaan. In de berekening worden de kortingen meegenomen uit het regeerakkoord van € 300 miljoen voor 2016 en € 450 miljoen structureel vanaf 2017. Beide kortingen zijn ten opzichte van het basisjaar 2015. Dit betekent nivo dat het gemeentelijk budget jaarlijks verlaagd wordt tot maximaal circa € 80.000 in 2017 (zie tabel recapitulatiestaat nieuwe voorstellen 2015 op blz 28).

Nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Momenteel wordt het wetsvoorstel voor de decentralisatie van de AWBZ-functies begeleiding en persoonlijke verzorging naar de Wmo parlementair behandeld. Het rijksbudget voor de functie begeleiding wordt naar de gemeente overgeheveld met een korting van 25%. Het rijk heeft de taakstelling voor begeleiding voor jeugdigen jonger dan 18 verwerkt in het macrobudget jeugdzorg.

Ook de functie persoonlijke verzorging zou in eerste instantie naar de gemeente komen, maar dit is in een later stadium teruggedraaid. Via een achterdeur wordt het wel de verantwoordelijkheid van de gemeente, maar met een tenzij bepaling waardoor 95% van de doelgroep in aanmerking komt voor verzorging in de zorgverzekeringswet. Zorgverzekeraars kunnen echter hierbij kiezen sommige mensen niet te bedienen, die de gemeenten dan zou moeten helpen. Hoewel de tweede kamer heeft ingestemd met deze nieuwe wet, is de wet begin juni in eerste kamer ingekomen. Momenteel wordt de wet bestudeerd door een eerste kamer commissie. De plenaire behandeling staat voor begin juli gepland. Er staat veel druk op het doorgaan van deze wet in verband met de vele voorbereidingen die al zijn getroffen door betrokken organisaties. Het budget voor deze "nieuwe Wmo" bedraagt voor 2015 op basis van de Meicirculaire een budget van € 794.237. In de meerjarenraming zijn op basis van het begrotingsakkoord medio april dit jaar, de extra verhogingen van het macro budget door gerekend naar lokaal nivo. De budgetten worden gepresenteerd in de tabel "recapitulatiestaat nieuwe voorstellen 2015" op blz 28.

Hervorming Wmo

In het concept wetsvoorstel voor de hervorming van de Wmo wordt onder andere voorgesteld om vanaf 1 januari 2015 het gemeentelijk budget voor hulp bij het huishouden te korten met 40% (macro). In het regeerakkoord was eerst nog sprake van 75%, maar in het zorgakkoord van april 2013 is besloten tot het terugbrengen van de korting naar 40% op macro nivo. In verband met de korting zal in 2014 hierop nader beleid worden gemaakt.

Dit zal in de praktijk mogelijk neerkomen op het afschalen van de doelgroep die toegang heeft tot deze voorziening en mogelijk ook op het beperken van het aantal voorzieningen.

Hierdoor wordt mogelijk alleen voor de minima de huishoudelijke hulp gefinancierd door de gemeente. Besluitvorming over dit separate bezuinigingstraject zal in het tweede halfjaar plaatsvinden.

Het budget voor 2014 op basis van de Meicirculaire bedraagt € 952.221 en vanaf 2015 inclusief doorgevoerde korting een bedrag van € 669.753. Op gemeentelijk nivo betekent dit een korting van circa 30%. Dit is neutraal verwerkt in deze nota.

Kanteling Jongerenwerk

Er zal een kanteling plaatsvinden binnen het jongerenwerk. Het accent zal worden verlegd naar overlastgevendende groepen jongeren en de aanpak hierop. Er wordt integraal opgetrokken met Openbare orde en Veiligheid en het jongerenwerk zal voor het grootste deel op overlast worden ingezet waarbij gekeken wordt naar fundamentele oplossingen.

Bij ernstige overlastgevers zal worden gekeken naar onderliggende problematiek waarop een gericht plan van aanpak zal worden gemaakt. Daarnaast zal het jongerenwerk ook meer te zien zijn in het straatbeeld en nauw samenwerken met de politie. Er zal daarentegen minder worden ingezet op activiteiten voor de brede doelgroep jeugd. Daarbij wordt eigen initiatief bevorderd. De kanteling kan budgettair neutraal georganiseerd worden.

Actualisatie subsidieverordening

De uitgangspunten van het subsidiebeleid staan in de 'Nota beleidskader 2011 Gemeente Landsmeer', die op 31 mei 2011 is vastgesteld.

Met name het bevorderen van de zelfredzaamheid en het bevorderen van de sociaal maatschappelijke participatie zijn de pijlers van dit beleid.

De evaluatie van het subsidiebeleid die in 2014 plaats vindt, dient als input voor het nieuw op te stellen subsidiebeleid. Hierbij worden de ontwikkelingen van de drie Decentralisaties als uitgangspunt genomen. Dit kan financiële verschuivingen met zich meebrengen.

Verbouwing van Middelpunt/CJG

Naar aanleiding van de decentralisaties en herindeling van de inzet van lokale partijen is de verwachting, dat een verbouwing van de CJG ruimten in het Middelpunt gebouw nodig is om de bezettingsgraad van de beschikbare ruimten te vergroten. Het doel is om minimaal te verbouwen. Indien een en ander actueel wordt, zal dekking worden verkregen uit de decentralisatie-uitkering of decentralisatiereserve.

Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Prestatieafspraken woningbouwcorporaties

In 2014 wordt als uitwerking van de toekomstvisie een woonvisie opgesteld.

Deze woonvisie zal de basis vormen voor de onderhandelingen met de woningbouwcorporaties om te komen tot prestatieafspraken.

De prestatieafspraken zijn als het ware een uitvoeringsagenda van de woonvisie, waarvoor echter wel geldt dat de woningbouwcorporaties in moeten stemmen met de afspraken en dat in tegenstelling tot een uitvoeringsagenda het dus geen eenzijdig document is. Vergrijzing en liberalisering van sociale huurwoningen zijn voorbeelden van onderwerpen die behandeld worden in zowel de woonvisie als de prestatieafspraken.

Economische zaken

Om het nieuwe beleid voortvloeiend uit de toekomstvisie te implementeren kon de formatie uitgebreid worden met een beleidsmedewerker economische zaken (0,5fte). Echter in het kader van de bestuursopdracht bezuinigingen is alsnog besloten om deze optie te laten vervallen.

Omgevingswet

Het rijk is voornemens om met een nieuwe Omgevingswet een nieuw wetsysteem te introduceren, waarin vele bestaande regelingen op gebied van de fysieke leefomgeving, waaronder de Wet ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), worden samengevoegd. De huidige complexiteit van regels leidt tot onzekerheid en onduidelijkheid en wil men eenvoudiger maken. Het zal voor de gemeenten en aanvragers een grote omslag in de procedures betekenen. Kosten en op termijn wellicht voordelen daarvan zijn nog niet te bepalen.

Privatisering van het bouwtoezicht

In de nabije toekomst wordt het gemeentelijk bouwtoezicht vervangen door private kwaliteitsborging. Dit is een samenhangend stelsel van kwaliteitseisen, procedures en instrumenten waarmee marktpartijen aantoonbaar garanderen, dat het te realiseren bouwwerk bij oplevering voldoet aan de kwaliteitseisen, zoals vastgelegd in het Bouwbesluit. Er vindt geen beoordeling meer plaats door het gemeentelijke bouwtoezicht.

Wanneer er gebruik van gemaakt wordt, betekent het dat er zowel bij de vergunningverlening als bij de controle tijdens de bouw op deze aspecten geen beoordeling door de gemeente plaatsvindt. Gevolg hiervan is dat de legeskosten verlaagd dienen te worden en dat er wellicht minder ambtelijke capaciteit beschikbaar hoeft te zijn voor controle buiten.

Momenteel worden in Landsmeer alle bouwplannen op constructieve veiligheid getoetst door een extern bureau. De grote bouwplannen worden tevens door een extern bureau getoetst aan het bouwbesluit. Deze kosten worden doorberekend aan de aanvrager. Wanneer een private partij deze toetsingen gaat doen, zullen de legeskosten verlaagd worden. De kosten voor het externe bureau komen hierdoor te vervallen waardoor dat deel budgettair neutraal blijft.

Vergunningvrij bouwen

Minister Schultz heeft voorgesteld om de regels voor vergunningvrij bouwen te wijzigen, om de regels voor het tijdelijk gebruik van een gebouw voor een andere functie dan z'n officiële bestemming te versoepelen, en om toe te staan dat schuren en tuinhuisjes zonder vergunning gebruikt worden voor mantelzorg-hulp. Geschat wordt, dat de regels in 2015 in werking zullen treden. Deze vergunningvrije regels kunnen een terugloop in de aanvragen en legesinkosten tot gevolg hebben.

Handhaving Wabo - Kwaliteitscriteria Vergunning-, Toezicht- en Handhavingstaken

Om een professionele en eenduidige kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het Wabo-domein te realiseren stelt de wetgever per 1 januari 2015 kwaliteitscriteria. De gemeente dient in 2014 een zelfevaluatietool in te vullen, dat naar verwachting voor de gemeente Landsmeer leidt tot een verbeterplan. Hierna moeten de verbeteringen worden doorgevoerd. Welke verbeteringen dienen plaats te vinden is nu nog niet duidelijk. De verwachting is wel dat extra kosten benodigd zijn om te kunnen waarborgen dat Landsmeer aan alle eisen voldoet.

Lijst van afkortingen:

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
DCL	Dienstencentrum Landsmeer
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
LVG	Licht Verstandelijk Gehandicapt
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand

Recapitulatiestaat nieuwe voorstellen

Prg	Nr	Voorstel	Fte	Netto Investing	Investerings- jaar	2015	2016	2017	2018	Inc. Str.
Openbaar bestuur		Investing burgerzakenmodules (bedrag inclusief onvoorzien)		€ 39.226	2015		€ 8.107	€ 7.846	€ 7.584	S
Integrale veiligheid		Invoering buurtbemiddeling in Landsmeer				€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	S
Integrale veiligheid		Burgerparticipatie				€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	S
Onderwijs		Combinatiefunctionaris				€ 44.700	€ -	€ -	€ -	I
Welzijn & volksgezondheid		Kosten jeugdzorg basisbudget				€ 1.678.679	€ 1.654.810	€ 1.598.825	€ 1.608.806	S
Welzijn & volksgezondheid		Kosten nieuwe Wmo (overheveling taken uit AWBZ)				€ 794.237	€ 832.170	€ 809.051	€ 806.806	S
Subtotaal lasten			0	€ -	-	€ 2.528.616	€ 2.506.087	€ 2.426.722	€ 2.434.196	

Prg	Nr	Dekkingsvoorstel	Fte	Netto Investing	Investerings- jaar	2015	2016	2017	2018	Inc. Str.
Onderwijs		AU: Decentralisatie-uitkering combinatiefunctionaris				€ 17.880-	€ -	€ -	€ -	I
Welzijn & volksgezondheid		Sociaal deelfonds - jeugdzorg				€ 1.678.679-	€ 1.654.810-	€ 1.598.825-	€ 1.608.806-	S
Welzijn & volksgezondheid		Sociaal deelfonds - nieuwe Wmo (overheveling taken uit AWBZ)				€ 794.237-	€ 832.170-	€ 809.051-	€ 806.806-	S
		Subtotaal dekkingsvoorstellen				€ 2.490.796-	€ 2.486.980-	€ 2.407.876-	€ 2.415.612-	
Saldo voorstellen						€ 37.820	€ 19.107	€ 18.846	€ 18.584	

Recapitulatiestaat	Investering	2015	2016	2017	2018
Voorstellen met een incidenteel karakter		€ 44.700	€ -	€ -	€ -
Voorstellen met een structureel karakter		€ 2.483.916	€ 2.506.087	€ 2.426.722	€ 2.434.196
Subtotaal lasten		€ 2.528.616	€ 2.506.087	€ 2.426.722	€ 2.434.196
Structurele dekking		€ 2.472.916-	€ 2.486.980-	€ 2.407.876-	€ 2.415.612-
Incidentele dekking		€ 17.880-	€ -	€ -	€ -
Subtotaal dekking		€ 2.490.796-	€ 2.486.980-	€ 2.407.876-	€ 2.415.612-
Saldo voorstellen		€ 37.820	€ 19.107	€ 18.846	€ 18.584

4. Meerjareninvesteringsplan 2014-2018

Bij het opstellen van de Perspectiefnota is het laatste door de gemeenteraad bij de programmabegroting 2014 vastgestelde meerjareninvesteringsplan 2013-2017 geactualiseerd.

Om deze reden wordt aan u gevraagd naast het vaststellen van de Perspectiefnota 2014 ook separaat de geactualiseerde jaarschijf 2014 van het investeringsschema vast te stellen.

Door het verschuiven van enkele voorgenomen investeringen uit 2013 en 2014 naar 2015 of later vallen er (incidenteel) kapitaallasten vrij.

Deze vrijval van kapitaallasten is opgenomen onder de financiële doorberekening van het bestaande beleid in hoofdstuk 2.

Bij het opstellen van het meerjareninvesteringsplan is onderscheid gemaakt tussen:

1. Reguliere investeringen t.l.v. de exploitatie;
2. Investeringen op het gebied van afvalverwijdering en riolering;
Van deze investeringen worden de kapitaallasten gedekt door de afvalstoffenheffing en de rioolheffing;
3. Investeringen begraafplaatsen;
Van deze investeringen worden de extra kapitaallasten gecompenseerd door een onttrekking uit de bestemmingsreserve graven.

Uit het investeringsplan valt te herleiden dat de gemeente voornemens is in de periode 2015 tot en met 2018 een bedrag van € 6,8 miljoen (netto exclusief btw) inclusief de vervanging van de riolering te investeren.

Prioriteitsstelling

In het meerjareninvesteringsplan is per investering aangegeven de mate van prioriteit, waarbij:

A = noodzakelijk

B = gewenst

N = nieuwe investering

Op de nakomende bladzijden vindt u de voorgenomen investeringen uitgesplitst naar de diverse prioriteiten.

Investeringen in de openbare ruimte

In het meerjareninvesteringsplan worden een groot aantal investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut in de jaren 2014 tot en met 2017 niet langer geactiveerd, maar gelijk ineens afgeschreven, waardoor deze investeringen niet gepaard gaan met een toename aan kapitaallasten.

Geactualiseerde investeringen 2014

Omschrijving	Prioriteit	Bruto invest incl btw	Netto bedrag excl btw	Subsidie/ grondexpl/ voorziening	Bestem res inv open ruimte	Netto investering	Afsch term	Rente %	Kapitaallasten				
									2014	2015	2016	2017	2018
Investerings 2014													
Digitalisering vergunningsaanvragen	A	18.150	15.000	-		15.000	6	4,0%		3.100	3.100	3.000	2.900
Herinrichten terrein rondom NH-kerk	A	230.500	195.409	-	-	195.409	25	4,0%		15.633	15.320	15.007	14.695
Vervangen OV Den Iip en Purmerland	A	35.000	29.576	-		29.576	25	4,0%		nvt	2.319	2.271	2.224
Totaal investeringen 2014		283.650	239.985	0	0	239.985			0	18.733	20.739	20.279	19.819

Omschrijving	Prioriteit	Bruto invest incl btw	Netto bedrag excl btw	Subsidie/ grondexpl/ voorziening	Bestem res inv open ruimte	Netto investering	Afsch term	Rente %	Kapitaallasten				
									2014	2015	2016	2017	2018
RIOLERING													
Investerings 2014													
Vernieuwen riolering Sportlaan, Herculesweg, Hermessingel	A	344.300	292.784	-		292.784	25	4,0%		23.423	22.954	22.486	22.017
Riolering Violierweg, Zwanebloemweg, Riethalmweg en Weegbreesingel	A	1.104.875	939.569	-		939.569	25	4,0%		37.583	73.662	72.159	70.656
Totaal investeringen riool 2014		1.449.175	1.232.354	0	0	1.232.354			0	61.006	96.617	94.645	92.673

Meerjareninvesteringsplan 2015-2018

Omschrijving	Prioriteit	Bruto invest incl btw	Netto bedrag excl btw	Subsidie/ grondexpl/ voorziening	Bestem res inv open ruimte	Netto investering	Afsch term	Rente %	Kapitaallasten				
									2014	2015	2016	2017	2018
Investerings 2015													
Investering burgerzakenmodules	N	47.463	39.226	-		39.226	6	4,0%			8.107	7.845	7.584
Aanbrengen beschoeiingen volgens overbeheerplan (fase 2)	A	320.167	276.099	-		276.099	20	4,0%			24.849	24.297	23.744
Herinrichten Scholeksterstraat, Ooievaarslaan, Kempphaanstraat	A	319.492	270.852	-	270.852	-	25	4,0%			-	-	-
Herinrichten Dorpscentrum, herstelwerkzaamheden bovengrondse infra & aanleg rondom zorgcentrum	A	140.000	118.686	-		118.686	25	4,0%			9.495	9.305	9.115
Herprofilering IJdoornlaan	A	334.811	283.839	-	283.839	-	25	4,0%			-	-	-
Verkeersregelinstallatie	A	50.000	50.000	-	50.000	-	10	4,0%			-	-	-
Herinrichten Violierweg, Zwanebloemweg, Riethalmweg en Weegbreesingel	A	889.350	753.955	-		753.955	25	4,0%			30.158	59.110	57.904
Herstel metselwerk kademuur Zuid+Noordeinde	A	66.962	56.768	-		56.768	10	4,0%			7.947	7.720	7.493
Verplaatsen trapveldje achter Paterspoel naar sportpark	B	185.000	156.836	-		156.836	15	4,0%			16.729	16.311	15.893
St. Augustinus: ophogen+ vervangen bestrating schoolplein	A	12.100	12.100	12.100		-	25	4,0%			-	-	-
Totaal investeringen 2015		2.365.345	2.018.361	12.100	604.692	1.401.570			0	0	97.285	124.588	121.733

Perspectiefnota 2015

Omschrijving	Prioriteit	Bruto invest incl btw	Netto bedrag excl btw	Subsidie/ grondexpl/ voorziening	Bestem res inv open ruimte	Netto investering	Afsch term	Rente %	Kapitaallasten				
									2014	2015	2016	2017	2018
Investeringen 2016													
Jongerenontmoetingsplaatsen	A	20.300	16.777	-		16.777	10	4,0%				2.349	2.282
Herinrichten Houtsnipplan (vervangt deel plan Oost 3de/4de fase)	A	326.700	276.963	-	276.963	-	25	4,0%				-	-
Herinrichten Talingweg-Watersnipplan (vervangt plan Oost 2de fase)	A	617.100	523.153	-		523.153	25	4,0%				41.852	41.015
Herinrichten Aalscholverstraat, Talingweg	A	175.407	148.703	-		148.703	25	4,0%				11.896	11.658
Asfalteren Burg Postweg tussen Luijendijk-Zuid/Kerkebreek	B	252.500	214.059	-	214.059	-	25	4,0%				-	-
Herinrichten Burg Postweg tussen Kerkebreek en Dorpsstraat	A	376.500	319.182	-		319.182	25	4,0%				25.535	25.024
Groot onderhoud brug 19	A	12.975	11.000	-		11.000	25	4,0%				862	845
Aanbrengen beschoeiingen volgens overbeheerplan (fase 3)	A	320.167	276.099	-		276.099	20	4,0%				24.849	24.297
Totaal investeringen 2016		2.101.649	1.785.935	0	491.023	1.294.913			0	0	0	107.343	105.120
Investeringen 2017													
Herinr. Hazenweg-Patrijzenweg (vervangt deels Plan Oost 3de/4de fase)	A	350.900	297.479	-		297.479	25	4,0%					23.798
Herinrichten Schoolstraat-Polderweg Den IJp	A	363.000	307.737	-	307.737	-	25	4,0%					-
Aanbrengen beschoeiingen volgens overbeheerplan (fase 4)	A	320.167	272.265	-		272.265	20	4,0%					24.504
Totaal investeringen 2017		1.034.067	877.481	0	307.737	569.744			0	0	0	0	48.302
Investeringen 2018													
Vervanging vaste activa module FMS400	A	15.609	12.900	-		12.900	6	4,0%					
Herinrichten Speksnijdersweg	B	250.000	211.940	-		211.940	25	4,0%					
Herinrichten Lepelaarstraat	A	198.440	168.229	-		168.229	25	4,0%					
Asfalteren Scheepsbouwersweg	A	475.000	401.395	-		401.395	25	4,0%					
Totaal investeringen 2018		939.049	794.464	0	0	794.464			0	0	0	0	0
TOTAAL 2015-2018 (exclusief r/rool + afval)		5.784.711	4.921.763	12.100	1.403.451	3.506.212			0	18.733	118.024	252.210	294.975
Recapitulatie													
Categorie A = uitstel niet mogelijk		5.049.748	4.299.702	12.100	1.189.392	3.098.210			-	18.733	93.188	228.054	271.498
Categorie B = uitstel mogelijk		687.500	582.835	-	214.059	368.776			-	-	16.729	16.311	15.893
Categorie N = nieuwe investering		47.463	39.226	-	-	39.226			-	-	8.107	7.845	7.584
Totaal		5.784.711	4.921.763	12.100	1.403.451	3.506.212			-	18.733	118.024	252.210	294.975

Perspectiefnota 2015

Omschrijving RIOLERING	Prioriteit	Bruto invest incl btw	Netto bedrag excl btw	Subsidie/ grondexpl/ voorziening	Bestem res inv open ruimte	Netto investering	Afsch term	Rente %	Kapitaallasten				
									2014	2015	2016	2017	2018
Investering 2015													
Riolering Houtsnipiaan (vervangt deels plan Oost 3de/4de fase)	A	423.500	360.138	-		360.138	25	4,0%			28.235	27.659	27.082
Digitaliseren Riolaansluitingen	A	14.100	12.000	-		12.000	25	4,0%			960	941	922
Totaal investeringen riool 2015		437.600	372.138	0	0	372.138			0	0	29.195	28.599	28.004
Investering 2016													
Riolering Schoolstraat-Polderweg Den Ijp	A	340.010	289.139	-		289.139	25	4,0%				23.131	22.669
Riolering Hazenweg-Patrijzenweg (vervangt deels plan Oost 3de/4de fase)	A	459.800	391.007	-		391.007	25	4,0%				31.281	30.655
Renovaties hoofdgemalen, minigemalen en verdeelkasten	A	141.108	119.996	-		119.996	15	4,0%				12.800	12.480
Totaal investeringen riool 2016		940.918	800.143	0	0	800.143			0	0	0	67.211	65.803
Investering 2017													
Riolering Lepelaarstraat	A	253.979	215.980	-		215.980	25	4,0%					17.278
Totaal investeringen riool 2017		253.979	215.980	0	0	215.980			0	0	0	0	17.278
Investering 2018													
Riolering Meerkoetstraat-Reigerlaan-Calkoenstraat	A	529.738	450.481	-		450.481	25	4,0%					
Totaal investeringen riool 2018		529.738	450.481	0	0	450.481			0	0	0	0	0
TOTAAL RIOLERING 2015-2018		2.162.235	1.838.742	0	0	1.838.742			0	0	29.195	95.811	111.085
TOTAAL 2015-2018 (REGULIER + RIOLERING)		7.946.947	6.760.504	12.100	1.403.451	5.344.953			0	18.733	147.219	348.021	406.060

5. Bestuursopdracht bezuinigingen

5.1 Inleiding

In de begroting 2014-2017 werden voor de jaren 2015 t/m 2017 de volgende nadelige saldi geraamd:

Meerjarenraming	2015	2016	2017
Resultaat begroting	338.602	486.775	761.260
Saldo eenmalige baten/lasten	-42.817	-111.166	12.000
Meeropbrengst begroting	381.419	597.941	749.260

Naar aanleiding van het in de begroting 2014-2017 berekende (negatieve) financieel perspectief is op 5 november 2013 de Bestuursopdracht "Bezuinigingen Perspectiefnota 2015 gemeente Landsmeer" vastgesteld. Doel daarvan is het realiseren van herstel van het structurele evenwicht in de begroting.

De Bestuursopdracht Bezuinigingen bestaat uit meerdere fases die uiteindelijk samen moeten komen in de Perspectiefnota 2015:

1. Onderzoek inkomstenverhogende maatregelen
2. Bezuinigingsvoorstellen formuleren
3. Inbreng bezuinigingsvoorstellen van de medewerkers
4. Bijeenkomsten met burgers

Fase 1 t/m 3 hebben plaatsgevonden in de maanden januari tot en met april 2014. In brainstormsessies tussen College en MT is een selectie gemaakt van bezuinigingsvoorstellen die nader moeten worden uitgewerkt. Daarnaast zijn door de medewerkers een groot aantal mogelijkheden aangereikt. Een deel daarvan is overgenomen door het college om nader uit te werken. Een deel betreft het doorvoeren van efficiencymaatregelen en wijzigingen in de werkprocessen. Dit wordt door het MT opgepakt.

In aparte sessies is met de betreffende beleidsmedewerkers gesproken over het concretiseren van de mogelijke bezuinigingen op (onderdelen van) taakvelden. De bijeenkomsten met de burgers worden in overleg met de gemeenteraad ingepland. De eerste bijeenkomst vindt plaats op 23 juni 2014.

Focus bij de perspectiefnota 2015 en de bezuinigingsvoorstellen ligt bij het in ieder geval sluitend krijgen van de jaarschijf 2015. De effecten van de nader te onderzoeken bezuinigingsrichtingen kunnen, gelet op de tijd die voor de onderzoeken nodig is, nog niet in de jaarschijf 2015 worden ingeboekt. Deze zullen in de begroting 2016-2019 worden verwerkt.

Los van de noodzaak tot bezuinigen willen wij benadrukken, dat de in de begroting opgenomen budgetten maximum bedragen zijn. Overschrijding van deze budgetten is uiteraard niet toegestaan. Bij het besteden van de budgetten zal altijd kritisch moeten worden gekeken of het voor minder dan het beschikbare budget kan worden uitgevoerd.

5.1.1 Geactualiseerd financieel perspectief

In de perspectiefnota 2015-2018 is het financieel perspectief voor de komende jaren geactualiseerd. De structurele effecten van de jaarrekening 2013 en de eerste Bestuursrapportage 2014 zijn daar al in verwerkt. Daarnaast zijn de effecten van de meicirculaire 2014 (berekening algemene uitkering) in de perspectiefnota verwerkt. Ten opzichte van andere jaren is dit nieuw, omdat het door de tijdsdruk in het proces

van de perspectiefnota voorheen niet gebruikelijk was om de effecten van de meicirculaire mee te nemen.

Gelet echter op de impact van de algemene uitkering op de financiële positie van de gemeente achten wij het wenselijk en eigenlijk ook onontkoombaar de effecten van de meicirculaire nu wel mee te nemen. Ook al omdat de effecten van de aangekondigde herverdeling van het gemeentefonds vanaf 2015 daarin zijn verwerkt. Voor Landsmeer betekent de herverdeling van het gemeentefonds een structureel voordeel van circa € 293.000. Dit voordeel komt vanaf 2016 volledig tot uitkering in de algemene uitkering. In 2015 ontvangt de gemeente een klein deel van de extra bijdragen, maar dat effect wordt teniet gedaan door incidentele nadelen in de algemene uitkering in dat jaar.

Het gevolg is dat het financieel perspectief voor de jaren 2016 t/m 2018 ten opzichte van de begroting 2014-2017 is verbeterd, met als gevolg een lagere bezuinigingstaakstelling voor deze jaren.

Het voor het jaar 2015 te bezuinigen bedrag blijft nagenoeg gelijk aan het bedrag dat bij de begroting 2014-2017 is berekend. Om goedkeuring van de toezichthouder (Provincie Noord-Holland) te verkrijgen op de begroting 2015-2018 is het noodzakelijk dat de bezuinigings maatregelen waartoe uw raad besluit toereikend zijn om het tekort in 2015 naar € 0 terug te brengen. Dit moeten maatregelen zijn met een structureel financieel effect.

Zoals ook weergegeven op bladzijde 7, is het geactualiseerde financieel perspectief als volgt:

Bedragen in €	jaar 2015	jaar 2016	jaar 2017	jaar 2018
Bestaand beleid	€ 190.490	€ 8.332	€ 277.175	€ 521.694
Beleidsaanpassingen (nieuw beleid)	€ 37.820	€ 19.107	€ 18.846	€ 18.584
Meerjareninvesteringsplan 2015-2018	€ 18.733	€ 118.024	€ 252.210	€ 294.975
Totaal saldo Perspectiefnota	€ 247.043	€ 128.799	€ 548.231	€ 835.253
Saldo eenmalige lasten / baten	€ 105.529	€ 129.437	€ 39.132	€ 63.864
Gecorrigeerd saldo (structurele baten en lasten)	€ 352.573	€ 258.236	€ 509.099	€ 771.389

Dit betekent voor de bezuinigingsdoelstelling, dat we een bedrag van € 352.578 structureel moeten realiseren als bezuiniging in 2015.

5.1.2 Inzicht in kostensoorten begroting gemeente

De begroting van de gemeente is opgebouwd uit programma's, waar per programma het totaal van lasten en baten wordt weergegeven.

Om inzicht te krijgen in welke lasten en baten er binnen de gemeente omgaan en hoe deze zich met elkaar verhouden zijn in onderstaand overzicht kostensoorten en opbrengstsoorten inzichtelijk gemaakt. Daarbij is de grondexploitatie buiten beschouwing gelaten, omdat deze kosten niet structureel onderdeel uitmaken van de gemeentebegroting.

Lasten	Totaal	In %
Stelposten	280.189	1,59
Salarissen en sociale lasten	4.760.517	27,08
Personeel van derden	325.842	1,85
Energie	170.028	0,97
Overige goederen en diensten	4.646.081	26,43
Overdrachten aan het rijk	61.493	0,35
Sociale uitkeringen/kwijtschelding	1.338.542	7,61
Sociale verstrekking in natura	1.218.009	6,93
Bijdrage overheid/stichtingen	1.238.345	7,04
Subsidies aan verenigingen	586.328	3,34
Reserveringen (dotaties)	919.315	5,23
Kapitaallasten	2.034.337	11,57
Totaal	17.579.026	100

Uit bovenstaand overzicht is te zien dat het grootste deel van de lasten bestaat uit salarissen en sociale lasten (BenW, raad, personeelsleden) en overige goederen en diensten en kapitaallasten.

Met betrekking tot de beïnvloedbaarheid van de lasten kan worden opgemerkt dat alleen de kapitaallasten niet beïnvloedbaar zijn. De andere categorieën zijn wel beïnvloedbaar, waarbij onderscheid gemaakt moet worden tussen de beïnvloedbaarheid op korte termijn (zoals bij de post overige goederen en diensten en subsidies) en beïnvloedbaarheid op langere termijn zoals de post salarissen en sociale lasten.

Baten	Totaal	In %
Rente en afschrijvingen	440.813	2,51
Huren en pachten	264.723	1,51
Grondverkopen	25.000	0,14
Overige goederen en diensten	2.728.541	15,52
Belastingen	3.200.754	18,21
Overdrachten van het rijk	9.813.089	55,82
Overige overdrachten	102.808	0,58
Reserveringen (onttrekkingen)	712.475	4,05
Verrekeningen	290.823	1,65
Totaal	17.579.026	100

Bij de baten is te zien dat het overgrote deel afkomstig is van het rijk (55,8%). Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Algemene uitkering uit het gemeentefonds € 8.449.000
- Specifieke uitkeringen € 1.364.000

De opbrengst van gemeentelijke heffingen en belastingen bedragen 32% van het begrotingstotaal en zijn als volgt opgebouwd:

- Onroerende zaakbelasting € 2.126.136
- Roerende zaakbelasting € 2.822
- Afvalstoffenheffing € 1.203.467
- Rioolheffing € 1.025.140
- Hondenbelasting € 40.286

• Precariobelasting	€	18.516
• Toeristenbelasting	€	6.370
• Leges Omgevingsvergunningen	€	585.076
• Leges inrijverboden	€	121.280
• Leges ontheffing bestemmingsplannen	€	98.800
• Leges Burgerzaken	€	198.101
• Begraafplaatsrechten	€	116.456
• Marktgeden	€	6.970

5.1.3 Analyse algemene uitkering versus netto lasten 2013

Om inzicht te krijgen hoe de uitgaven van de gemeente zich verhouden tot de lasten die de algemene uitkering veronderstelt, zijn de netto lasten van de gemeente vergeleken met de algemene uitkering. De algemene uitkering is opgebouwd uit clusters (bijvoorbeeld groen, algemene ondersteuning, educatie etc.) waarbij de algemene uitkering van een bepaald uitgavenniveau per gemeente uitgaat. Omdat cijfers van 2014 nog niet beschikbaar waren bij het rijk is de vergelijking gemaakt op basis van de begroting 2013. Ook kan nog geen vergelijking worden gemaakt volgens de nieuwe clusterindeling van de algemene uitkering op basis waarvan herverdeling van de algemene uitkering vanaf 2015 plaats vindt. De netto lasten zijn tevens vergeleken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse (10.000 tot 20.000 inwoners) en gemeenten met dezelfde sociale structuur (geen centrumfunctie, goede sociale structuur).

Conclusie is dat de netto-lasten wel hoger zijn dan de algemene uitkering veronderstelt, maar dat de netto-lasten niet substantieel afwijken van gemeenten met dezelfde kenmerken sociale structuur en gemeenten in dezelfde grootteklasse. Wel is de opbrengst ozb per inwoner in Landsmeer iets hoger dan in de vergelijkbare gemeenten (tussen € 13 en € 20 per inwoner) en zijn aan de andere kant de overige eigen middelen weer aanzienlijk lager. Dit wordt veroorzaakt door lagere opbrengsten rente, toeristenbelasting, precariobelasting en dividend nutsbedrijven. De uitgaven voor bestuursorganen liggen iets hoger dan gemiddeld. Ook de uitgaven voor huishoudelijke verzorging (WMO) zijn hoger. Aan openbare orde besteedt de gemeente meer dan het gemeentefonds veronderstelt, maar minder dan vergelijkbare gemeenten.

Voor het cluster groen geldt ook dat de gemeente meer besteedt dan het gemeentefonds veronderstelt. Ten opzicht van de vergelijkbare gemeenten wijken de lasten echter ook niet substantieel af.

Opvallend is dat de lasten voor wegen en water (na correctie met de raming voor achterstallig onderhoud van € 940.000) lager zijn dan de algemene uitkering veronderstelt en de lasten voor wegen ook lager zijn dan de lasten in vergelijkbare gemeenten. De lasten voor waterkering, afwatering en landaanwinning zijn echter weer hoger dan in vergelijkbare gemeenten.

Al met al geeft de nadere analyse geen directe aanknopingspunten om bezuinigingstaakstellingen aan te koppelen. De vanuit de Bestuursopdracht Bezuinigingen te formuleren besparingen zullen daarom geen directe relatie hebben met de uitkomsten van deze nadere analyse.

5.2 Onderzoek inkomstenverhogende maatregelen

In de bestuursopdracht bezuinigingen is aangegeven dat het streven is om tot 100% kostendekkendheid voor alle heffingen en leges te komen.

Daarom is er een onderzoek verricht naar de kostendekkendheid van leges en gemeentelijke tarieven. Het blijkt dat het mogelijk is om vooral op het gebied van

leges en tarieven lijkbezorging/ begraafplaats nog inkomsten te genereren door de kostendekkendheid hiervan te verhogen.

Daarnaast is het mogelijk om de nog niet benutte belastingcapaciteit (circa € 550.000) door bijvoorbeeld verhogen van de ozb te gaan benutten.

5.2.1 Kostendekkendheid belasting- en legesverordeningen

Onderstaand worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen weergegeven. Voor een uitgebreide analyse en toelichting wordt verwezen naar de aparte notitie "Kostendekkendheid belasting- en legesverordeningen".

1. Bij Leges Algemene dienstverlening (bijv. bestuursstukken, rijbewijzen, paspoorten), titel 1 legesverordening is sprake van een kostendekkendheid van 67%. Bij een kostendekkendheid van 100% zou een extra opbrengst van € 165.000 kunnen worden gerealiseerd.
2. De kostendekkendheid van lijkbezorgingrechten (begraafplaats) bedraagt 48,7%. Op dit moment is er nog een bestemmingsreserve onderhoud eigen graven waaruit jaarlijks tot en met 2017 een bedrag wordt toegevoegd aan de exploitatie. Hierdoor komt de kostendekkendheid voor 2014 op zo'n 76,8% te liggen. Bij een kostendekkendheid van 100% zou een extra opbrengst van € 123.000 kunnen worden gerealiseerd.
3. Bij marktgeden bedraagt de kostendekkendheid circa 53%. Het gevolg is, dat de gemeente jaarlijks circa € 8.000 uit de algemene middelen aan de markt besteedt. Het college adviseert de kosten te verlagen met een zelfde bedrag om zo tot 100% kostendekkendheid te komen.
4. In de begroting voor 2014 is voor parkeerbelastingen een opbrengst van € 314 opgenomen. De opbrengsten worden gerealiseerd door het in rekening brengen van huur van parkeerbeugels. Hiermee beschikken de huurders over een "af te sluiten" parkeerplaats. Om de opbrengsten van de parkeerbelastingen te verhogen is het een optie om parkeergelden te gaan heffen binnen de gemeente. Voorstel is om in eerste instantie na te gaan of hier draagvlak voor is. Als er draagvlak is kan verder onderzocht worden welke opties er zijn.
5. Bij de precariobelasting wordt er een belasting geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of gemeentewater. In de praktijk van Landsmeer blijft dit beperkt tot bootjes, boothuizen en terrassen. Daarnaast wordt belasting geheven voor het hebben van kabels en leidingen onder, op of boven openbare gemeentegrond of gemeentewater. Vooral dit laatste onderdeel van de precariobelasting staat al een aantal jaren ter discussie. Er dient dan ook rekening te worden gehouden met het op termijn wegvallen van deze inkomsten. Daartegenover staat dat er wel de mogelijkheid is om bijvoorbeeld precariobelasting op te leggen voor zaken als bijvoorbeeld het plaatsen van bouwketen, containers, opslag van goederen op gemeentegrond. Er zou daarom onderzoek gedaan kunnen worden naar het beter benutten van de mogelijkheden precario te heffen.

5.2.1.1 Aanbevelingen Kostendekkendheid belasting- en legesverordeningen

In de "notitie kostendekkendheid belasting- en legesverordeningen" worden de volgende aanbevelingen gedaan:

Ad 1 t/m ad 3:

Leges Algemene dienstverlening, Lijkbezorgingrechten en Marktgeden:

Voorgesteld wordt de kostendekkendheid, daar waar mogelijk, te brengen naar 100% en deze kostendekkendheid in een periode van 5 jaar, met ingang van 2015, te

realiseren. Daar waar sprake is van landelijk vastgestelde tarieven (bijv. rijbewijs) is dit wellicht niet altijd mogelijk.

Ad 4: Parkeerbelastingen

Om de opbrengsten van de parkeerbelastingen te verhogen is het een optie om parkeergelden te gaan heffen binnen de gemeente. Voorstel is om in eerste instantie na te gaan of hier draagvlak voor is. Als er draagvlak is kan verder onderzocht worden welke opties er zijn.

Ad 5: Precariobelasting

Voorgesteld wordt om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om deze extra onderdelen in de heffing te betrekken. Daarnaast wordt voorgesteld om de tarieven voor gemeentegrond en gemeentewater gelijk te trekken, waarbij het hogere tarief het uitgangspunt zal zijn.

5.2.1.2 Financiële gevolgen kostendekkendheid belasting- en legesverordeningen

Uitwerking van de punten 1 tot en met 3 heeft de volgende voordelige financiële effecten voor de gemeente.

	2015	2016	2017	2018	2019
Leges Titel 1	33.000	66.000	99.000	132.000	165.000
Lijkbezorgingsrechten	27.500	55.000	83.000	110.000	138.000
Marktgelden	2.525	5.050	7.575	7.575	7.575
Meeropbrengst begroting	63.025	126.050	189.575	249.575	310.575

5.2.2 Benchmark

Een van de aanbevelingen van de rapportage inkomstenverhogende maatregelen is het houden van een Benchmark belastingen en leges onder de 9 ISW gemeenten. Daarbij zijn de tarieven van de gemeente Landsmeer vergeleken met de tarieven die gemeenten uit de regio hanteren (jaar 2014). Voor sommige tarieven is het heel eenvoudig om deze met elkaar te vergelijken bijvoorbeeld voor onroerende zaakbelastingen (ozb) en hondenbelasting. Voor andere tarieven ligt dit een stuk moeilijker, bijvoorbeeld parkeerbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing etc. In het vervolg van deze notitie zal per onderdeel een korte toelichting worden gegeven van de resultaten van de benchmark. De gemeenten waarmee de tarieven zijn vergeleken zijn: Beemster, Edam-Volendam, Amstelveen, Ouder-Amstel, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zeevang, Uithoorn, Aalsmeer, Diemen en Zaanstad.

In onderstaand samenvattend overzicht zijn de tarieven van de gemeente Landsmeer weergegeven en daarnaast het hoogste en laagste tarief van de gemeenten die in de Benchmark betrokken zijn.

Belasting	Landsmeer Tarief/bedrag	Kostendekkendheid	Tarieven in regio	
			Hoogste	Laagste
Totaal *	€ 866	n.v.t.	€ 1.036	€ 713
OZB**	€ 327	n.v.t.	€ 414	€ 263
Rioolheffing	€ 212	100%	€ 289	€ 109
Hondenbelasting	€ 47	n.v.t.	€ 102	€ 47
Toeristenbelasting	€ 0,64 p.p.p.n	n.v.t.	€ 2,45	€ 0,64
Afvalstoffenheffing	€ 281	100%	€ 408	€ 200

*Totaal: daaronder wordt verstaan de gemeentelijke lasten voor een gezin van 4 personen, wonend in een woonhuis met een WOZ-waarde van € 299.877 (gemiddelde woz-waarde van een woning in de gemeente Landsmeer) en één hond als huisdier.

** Betreft de onroerende zaakbelastingen (ozb) bij een WOZ-waarde van € 299.877 (de gemiddelde woz-waarde van een woning in de gemeente Landsmeer).

Naar aanleiding van de benchmark vallen de volgende zaken op:

1. Landsmeer bevindt zich ten opzichte van de overige ISW gemeenten in de "middenmoot";
2. De tarieven voor hondenbelasting en toeristenbelasting in Landsmeer zijn de laagste ten opzichte van de overige ISW gemeenten,

5.2.2.1 Mogelijke maatregelen n.a.v. de Benchmark en algemeen

Onroerende zaakbelasting (ozb)

De ozb vormt verreweg de belangrijkste gemeentelijke belasting. De opbrengst behoort tot de algemene dekkingsmiddelen en mag daarom vrij worden besteed. Voor 2014 is een opbrengst van € 2.126.136 begroot.

In de begroting 2014 is aangegeven dat Landsmeer nog een onbenutte belastingcapaciteit heeft van circa € 550.000. Dit houdt in dat de gemeente Landsmeer haar belastingen tot dit bedrag kan verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten.

Voor de maximale tarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het zogeheten artikel 12 beleid. Een gemeente met een artikel 12 status is een Nederlandse gemeente die onder financiële curatele is gesteld door het Rijk vanwege een structureel slechte financiële situatie. Deze gemeenten moeten hun tarieven verhogen tot een 'redelijk peil eigen heffingen', willen zij in aanmerking kunnen komen voor rijkssteun. Jaarlijks wordt in onze gemeentebegroting deze capaciteit weergegeven.

In de perspectiefnota 2011 is besloten de tarieven ozb, boven de gebruikelijke verhoging met het inflatiepercentage, jaarlijks met 1% extra te verhogen.

Gelet op het al in 2011 ingezette beleid om de ozb jaarlijks met 1% extra te verhogen (boven op het inflatiepercentage) raadt het college uw raad af om een extra verhoging op de ozb toe te passen. Het college stelt derhalve voor de ozb in 2015 conform het bestaande beleid met 1% extra (=boven op de inflatiecorrectie) te verhogen.

Hondenbelasting

Het tarief hondenbelasting (1ste hond) is in Landsmeer het laagst van de ISW gemeenten, te weten € 46,70. Ook het tarief voor de 2^e hond is relatief laag (3 gemeenten zijn duurder).

Als het tarief hondenbelasting voor de 1ste hond wordt verhoogd naar het gemiddelde tarief van de ISW gemeenten zou het tarief afgerond € 60 bedragen. Een verhoging met circa 27%. Dit zou neerkomen op een meeropbrengst van € 5.000.

Toeristenbelasting

Het tarief toeristenbelasting is in Landsmeer het laagst van de ISW gemeenten, te weten € 0,64 per persoon per overnachting. Als het tarief wordt verhoogd naar het gemiddelde tarief van de ISW gemeenten zou het tarief afgerond € 1,40 p.p.p.n. bedragen. Een verhoging met circa 27%. Dit zou neerkomen op een meeropbrengst van € 7.500. Een verhoging naar € 1, - p.p.p.n. zou neerkomen op een meeropbrengst van circa € 3.500.

Als gevolg van het eventueel realiseren van een hotel kan de meeropbrengst mogelijk verder toenemen: bij een stijging van het tarief naar € 1,40 p.p.p.n. met € 11.500 en bij een stijging naar € 1, - p.p.p.n. met € 5.500. Bij de bezuinigingsmaatregelen wordt met deze mogelijke opbrengst nog geen rekening gehouden.

Afvalstoffenheffing

De kosten van verwerking van afval zijn gedaald met circa € 60.000 per jaar. Als dit wordt doorvertaald naar het tarief afvalstoffenheffing zou dit betekenen dat het tarief in 2015 met circa € 13 omlaag kan.

Uit de brainstormsessies en de door de medewerkers ingebracht ideeën kwam naar voren dat het mogelijk moet zijn om de kosten van afvalinzameling in de toekomst nog verder terug te brengen. Als voorbeeld werd genoemd:

1. Tarief grofvuil ophalen nu € 14,50 per keer, lijkt aan de lage kant. Herberekenen op basis van feitelijk kosten gemeente;
2. Voor 2e afvalcontainer laten betalen, ook het langsbrengen laten betalen (of ophalen);
3. Milieustraat neemt plastic en huishoudelijk vuil in (gratis). Dit wordt opgehaald, dus niet meer aannemen, scheelt transport en container huur;
4. Milieustraat; uitgifte pasjes. Je mag een bepaalde hoeveelheid leveren.
5. Het aantal transporten kan mogelijk naar beneden gebracht worden door het persen van papier en plastic. Of dit werkelijk gunstig uitpakt en hoelang de terugverdientijd is zou eenvoudig uitgezocht kunnen worden.

Bovenstaande zaken worden intern nader onderzocht door de afdeling Openbare Ruimte. Eventueel te realiseren besparingen komen ten gunste van de burgers door middel van verrekening in het tarief afvalstoffenheffing.

5.2.3 Financiële gevolgen mogelijke maatregelen n.a.v. de Benchmark en algemeen

Door het tarief van de hondenbelasting en de toeristenbelasting naar het gemiddelde van de ISW gemeenten te brengen kan de gemeente ten opzichte van de huidige begroting in 2015 een extra opbrengst van € 8.500 realiseren.

Gevolgen mogelijke verhoging tarieven	2015	2016	2017	2018	2019
Extra verhoging ozb (boven de bestaande 1%)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Verhogen tarief hondenbelasting naar € 60	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Verhogen toeristenbelasting naar € 1 p.p.p.n	3.500	3.500	9.000	9.000	9.000
Totaal	8.500	8.500	14.000	14.000	14.000

5.3 Bezuinigingsmogelijkheden

Naast de redelijk snel door te voren bezuinigingen zijn er ook een groot aantal voorstellen die nog nadere uitwerking en uitdieping behoeven. Deze worden hieronder wel toegelicht maar nog niet van een bezuinigingsbedrag voorzien.

Uit de voorstellen zijn de volgende bezuinigingssporen benoemd:

- Besparingen door slimmere inkoop
- Besparingen op Gemeenschappelijke Regelingen
- Besparingen op Subsidies
- Besparingen op voorzieningen
- Besparingen op Onderhoud openbare ruimte

Daarnaast is er een categorie "overige voorstellen" die niet onder een van de bovenvermelde sporen zijn onder te brengen.

***Van elke voorstel moet de volgende vraag worden beantwoord:
"Op welke wijze kan een besparing worden gerealiseerd?"***

5.3.1 Besparingen door slimmere inkoop

Het mooie van besparen op inkoop is dat de kosten dalen zonder dat sprake is van afbouw van voorzieningen of taken.

De gemeente werkt op inkoopgebied sinds 2008 samen met de gemeente Waterland. De gemeente is hiervoor jaarlijks een bedrag van € 45.000 (exclusief btw) verschuldigd. Dit bedrag is gebaseerd op tijdsbesteding ter grootte van een halve fte. Van de te betalen bijdrage is € 37.000 loonkosten en het overige deel een aandeel in de overheadkosten van de gemeente Waterland.

Waterland ondersteunt de gemeente bij het aanbesteden van grote werken en diensten en levert ons de expertise op het gebied van inkoop en inkoopregels.

Bij het beoordelen van de bezuinigingsrichtingen kwam naar voren dat er vanuit de gemeente Landsmeer in grotere mate kan worden gestuurd op het centraal inkopen. Concreet betekent dit: de inkoopexpertise van de gemeente Waterland in grotere mate benutten. Contracten zouden bijvoorbeeld, in plaats van apart aan te besteden, gebundeld kunnen worden aanbesteed. Te denken valt hierbij aan werkzaamheden in het kader van schoonhouden gemeentehuis, Middelpunt en gemeentewerf waar met drie schoonmaakbedrijven wordt gewerkt in plaats van één en tegenaan fragmentatie van telefoonabonnementen (werken met één aanbieder in plaats van meerdere aanbieders).

In mei 2014 heeft de inkoopspecialist van de gemeente Waterland een presentatie verzorgd voor de medewerkers van Landsmeer over "Slim Inkopen".

Hoewel wij verwachten zeker structurele besparingen te kunnen realiseren door slimmer in te kopen is het lastig daarvoor een bedrag als besparing te kwantificeren en in te boeken. Om druk te houden op het boeken van inkoopvoordelen stellen wij voor hier desondanks vanaf 2015 een voordeel van € 15.000 structureel voor in te boeken.

Nadat de raad in de loop van 2014 een besluit heeft genomen over de (bestuurlijke) toekomst van Landsmeer kan tevens worden beoordeeld waar de centrale inkoopfunctie in de toekomst kan worden ondergebracht.

5.3.2 Besparingen op Gemeenschappelijke Regelingen

Het college gaat ervan uit, dat vanaf 2016 10% van het totaalbedrag dat wordt besteed aan Gemeenschappelijke Regelingen kan worden bespaard. Wij zullen dit in de bestuurlijke organen van de GR's aan de orde stellen.

Ook willen we met de Gemeenschappelijke Regelingen in overleg om vanaf 2016 geen of in mindere mate inflatiecorrectie toe te passen.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen opgenomen en het financieel belang in de vorm van de bijdrage die Landsmeer jaarlijks verschuldigd is.

Naam	Vestigings- plaats	Begroting 2013 na wijziging	Begroting 2014	Procentueel
Waterlands Archief	Purmerend	€ 61.149	€ 63.240	5,9%
Stadsregio Amsterdam	Amsterdam	€ 23.516	€ 24.004	2,2%
Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland	Zaandam	€ 190.620	€ 604.235	56,1%
Recreatiegebied Twiske/ Waterland	Haarlem	€ 28.836	€ 26.413	2,5%
Interregionaal Samenwerkingorgaan Waterland	Purmerend	€ 17.034	€ 22.189	2,1%
Werkvoorzieningschap Baanstede	Purmerend	€ 45.728	€ 36.224	3,4%
GGD-Zaanstreek - Waterland	Zaandam	€ 298.048	€ 301.510	28,0%
Totaal		€ 664.931	€ 1.077.815	100,0%

In 2014 gaat het om een totaal aan bijdragen van € 1.077.815.

Te zien is dat de bijdrage aan de VRZW ruim 56% is van het totale bedrag aan kosten van Gemeenschappelijke Regeling. De GGD Zaanstreek Waterland betreft 28% van de totale bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen. Het ligt dus voor de hand dat besparingen op deze twee GR's het meeste financieel voordeel voor de gemeente kan opleveren.

Vanaf 1 januari 2014 zijn ook de brandweertaken overgegaan naar de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VrZW), met als gevolg dat ook de bijdrage is verhoogd. Daartegenover vallen ook kosten weg. Aansluiting bij de VRZW heeft wel hogere kosten per jaar tot gevolg, zoals ook is verwoord in het raadsvoorstel van 26 oktober 2013. In de jaren 2014 t/m 2016 wordt een incidentele compensatie op de kosten aan Landsmeer toegekend.

De kosten zullen de komende jaren nog verder stijgen (nog los van de inflatiecorrectie):

2015 € 623.035

2016 € 641.835

2017 € 665.652

De incidentele compensatie is al met deze bedragen verrekend.

Gelet op de jaarlijkse stijging van de kosten ligt het voor de hand om met de VrZW in gesprek te gaan over de mogelijkheid besparingen te realiseren. Aan de andere kant zijn de te betalen bijdragen gebaseerd op afspraken die pas kort geleden zijn gemaakt. Ook is afgesproken dat de VrZW in de periode 2014-2017 een taakstelling van 10% realiseert op het totaal van de gemeentelijke bijdragen. Deze taakstelling is al verwerkt in bovenstaande bedragen.

Interregionaal Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW)

De verwachting is, dat het ISW in 2018 is ontmanteld, zodat vanaf dat jaar geen bijdrage meer in de begroting hoeft te worden opgenomen.

De GGD Zaanstreek Waterland.

Naar aanleiding van de bezuinigingsronde in 2011 zijn voor de begroting 2012 e.v. kortingen ingeboekt op de budgetten van de gemeenschappelijke regelingen, waaronder ook de GGD Zaanstreek Waterland. Wij maken ons desondanks zorgen over de zorgvuldigheid van de effectiviteittoetsing en gaan ervan uit dat de kosten voor de GGD nog verder kunnen worden verlaagd.

5.3.3 Besparingen op Subsidies

In de begroting 2014 is een totaalbedrag aan te betalen subsidies opgenomen van € 779.000. Zie de onderstaande tabel.

Instelling / vereniging	Begroting 2013 na wijziging	Begroting 2014	Procentueel
subsidie Bibliotheek Landsmeer	€ 210.000	€ 212.100	27,2%
stg Dienstencentrum Landsmeer	€ 121.000	€ 121.811	15,6%
stg Welsaen	€ 71.654	€ 72.134	9,3%
stg zwembad De Breek	€ 53.234	€ 60.734	7,8%
S.M.D. Zuid-Waterland	€ 59.053	€ 59.449	7,6%
subsidie stg WonenPlus	€ 37.832	€ 38.085	4,9%
Partou Zonnedauw	€ 25.885	€ 26.058	3,3%
SMD schoolmaatschappelijk werk	€ 21.012	€ 21.153	2,7%
Berend Botje	€ 20.556	€ 20.694	2,7%
lokale omroep Landsmeer (LOL)	€ 16.994	€ 17.108	2,2%
stichting SPOOR			
subsidie Netwerk jeugd	€ 12.044	€ 12.125	1,6%
muziekvereniging Amicitia	€ 11.439	€ 11.725	1,5%
Mantelzorg SMD Z-W	€ 11.500	€ 11.577	1,5%
subsidie Welsaen activiteitenbudget	€ 10.000	€ 10.067	1,3%
Ilper voetbalvereniging (IVV)	€ 5.451	€ 6.436	0,8%
subsidie Mentorwerk	€ 6.145	€ 6.186	0,8%
stg Esprit scholen			
subsidie Pam Bavo groep	€ 5.460	€ 5.497	0,7%
muziekvereniging De Eendracht	€ 4.608	€ 5.425	0,7%
ASKO			
stg Samenwerkingsverband W'land	€ 34.576	€ 24.719	3,2%
Subtotaal subsidies groter dan € 5.000	€ 738.443	€ 743.083	95,4%
Subtotaal subsidies kleiner dan € 5.000	€ 35.286	€ 36.234	4,6%
Totaal	€ 773.729	€ 779.317	100,0%

Het hoogste subsidiebedrag betreft de subsidie Bibliotheek Landsmeer gevolgd door stichting Dienstencentrum Landsmeer. Conform de opdracht "bezuinigingen Perspectiefnota 2012" zijn de budgetsubsidies boven € 6.000 in 2013 gekort met 10%. Een extra korting zo kort daarna lijkt niet reëel.

Wel kan worden onderzocht of door een andere opzet van bijvoorbeeld de bibliotheek besparingen kunnen worden gerealiseerd (zie ook bij het onderdeel "voorzieningen"). In onderstaande matrix zijn de bezuinigingsmogelijkheden met betrekking tot subsidies opgenomen.

Voorstellen m.b.t. Besparingen op Subsidies	Toelichting	Mogelijke besparing	Ingangsjaar besparing
1. Onderzoek naar slimmer beleid en inzet subsidies, vooral daar waar het gaat om relatief geringe subsidiebedragen zijn de ambtelijke kosten relatief hoog	Gedacht kan worden aan het toekennen van subsidies voor een periode van 3 jaar in plaats van jaarlijks. Dit leidt tot aanzienlijk lagere ambtelijke inzet.	Besparing op formatie in organisatie. Op dit moment nog niet te kwantificeren.	2016
2. Verlagen subsidies met bijvoorbeeld 5%	Bij de bezuinigingsronde 2011 is besloten om een korting op de subsidies van meer dan € 6.000 toe te passen van 10%. Ook lopen er momenteel ambtelijk diverse onderzoeken (bijvoorbeeld naar ICL). College raadt deze mogelijkheid af.	n.v.t.	n.v.t.
3. Kunstbeoefening / bevordering. Muziekverenigingen en toneel en eenmalige subsidies stopzetten. Totaalbedrag aan subsidies is € 25.000.	In 2006 is contract met muziekschool Amsterdam Noord opgezegd. Als bijdragen worden gestopt is er geen aanbod meer van muziekonderwijs in Landsmeer. College raadt deze mogelijkheid af.	n.v.t.	n.v.t.
4. Subsidie in ruil voor medegebruik locatie (Partou / Berend Botje), Onderzoek naar marktconforme huurprijzen peuterspeelzalen, Verkoop gebouw/grond onder gebouw peuterspeelzalen	Gemeente verstrekt subsidie aan kinderopvang en peuterspeelzalen. In het kader van de wet markt en overheid moet er, ingeval een gebouw wordt verhuurd aan een commerciële partij, sprake zijn van een marktconforme huurprijs. Als de gemeente die nalaat, riskeert zij een boete. Gemeente heeft gebouw zelf niet meer nodig en kan dit dus afstoten.	Nader onderzoek nodig	2016

5.3.4 Besparingen op voorzieningen

De gemeente houdt een groot aantal voorzieningen in stand. Dit past in het beleid dat de gemeente voert. Dat neemt niet weg, dat het zinvol is om periodiek stil te staan bij de wijze waarop de gemeente deze voorzieningen financiert en te onderzoeken of er wellicht door meer efficiency of zelfwerkzaamheid van de gebruikers van de voorzieningen besparingen mogelijk zijn. Onderstaand zijn mogelijke bezuinigingen weergegeven.

Voorstellen m.b.t. besparingen op voorzieningen	Toelichting	Mogelijke besparing	Ingangsjaar besparing
5. Onderzoek verlagen kosten ICL (pachtcontract sportcafé, privatiseren, terugdringen exploitatietekort). De huidige jaarlijkse netto lasten voor de gemeente bedragen € 234.000	ICL wordt ondermeer gebruikt voor het gymnastiekonderwijs van 5 basisscholen. De boekwaarde van het ICL per 2014 bedraagt circa € 1 miljoen. Dit bedrag zal bij sluiting/verkoop moeten worden terugverdiend of anders afgeboekt t.l.v. de reserves. Onderzoek naar mogelijkheden van kostenbesparingen	Nog niet bekend. Resultaten onderzoek afwachten.	2016

Perspectiefnota 2015

	is nog niet opgestart. Bij dit onderzoek moet ook een toetsing plaatsvinden in het kader van de wet markt en overheid in verband met de verpachting van het horecagedeelte.		
6. Verhogen kostendekkendheid sportvelden (deze bedraagt nu 24 %). Momenteel bedragen de netto lasten voor de gemeente € 139.000, waarvan het grootste deel wordt veroorzaakt door de kapitaallasten voor de kunstgrasvelden. De velden worden aan twee verenigingen verhuurd. Bij IVV draagt de gemeente € 86.283 bij en bij Purmerland € 52.712.. Omgerekend per jeugdlid afkomstig uit Landsmeer is dit bij de ene vereniging (IVV) € 172 en bij de andere vereniging (Purmerland) € 1.145 per jeugdlid. Relatief gezien draagt de gemeente bij Purmerland aanzienlijk meer bij per jeugdlid. Indirect worden dus sporters uit Purmerend e.o. gesubsidieerd door Landsmeer.	In de toekomstvisie is aangegeven de sport en cultuur in de toekomst door de gebruikers moeten worden gefinancierd. Doel is om de kosten voor de gemeente te verlagen. Dit kan door bijvoorbeeld verhogen participatie leden van de verenigingen, verlagen van de kosten en verhogen van inkomsten door medegebruik van de sportvelden.	Bij verhoging kosten-dekking naar 48 % € 45.000	2016
7. Andere vorm bibliotheek Visie op toekomst ontwikkelen en vanuit die visie versoberen. Tevens nadenken over efficiënter gebruik / exploitatie van de ruimte (inkomsten) en eventueel opzeggen huur niet gebruikte ruimte (bovenverdieping). De jaarlijkse netto lasten voor de gemeente bedragen € 269.000 . Voor een bedrag van € 49.000 betreft dit kapitaallasten van een in 2007 aan de bibliotheek verstrekte investeringssubsidie en bijdrage in inrichtingskosten (totaal € 467.000).	Nader onderzoek is nodig. Bibliotheek zelf komt ook met beleidsplan.	Nog niet bekend. Resultaten onderzoek afwachten.	2016
8. Zwembad De Breek Sluiten / privatiseren / kostendekkendheid onderzoeken. De jaarlijkse netto lasten voor de gemeente bedragen € 67.000	Er loopt een apart onderzoek, resultaten worden afgewacht.	Nog niet bekend. Resultaten onderzoek afwachten.	2016
9. Opzeggen overeenkomst stadspas dienst Welzijn Amsterdam /stoppen met stadspas Kosten € 17.000	Bij bezuinigingen in 2006 is dit ook voorgesteld. Dit voorstel is toen niet door de raad overgenomen, wel is de drempel voor deelname verhoogd. Bij afschaffen stadspas zal er een alternatief gevonden moeten worden.	€ 17.000	2015
10. Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs: Bijdrage combinatiefunctionaris	Budget is € 44.700. Dit kan worden verlaagd met € 13.000. Besparingen op restantbedrag vergt nader onderzoek.	€ 13.000	2015
11. Openingstijden en inzet publieksbalie wijzigen	Een advies hierover wordt voorbereid. Wel is al duidelijk dat een voordeel van minimaal € 7.000 haalbaar moet zijn.	€ 7.000	2015
12. Gratis huwelijken niet door de inzet Bijzonder ambtenaar burgerlijke stand (babs) maar door een ambtenaar laten afsluiten	Geen extra kosten voor inzet Bijzonder ambtenaar burgerlijke stand (babs)	€ 1.900	2015
13. Kosten berekenen voor het afschrift van de akte voor ondertrouw buiten gemeente	ook voor erkenningen zijn de aktes nu gratis, € 600 voor deze aktes, € 250 voor ondertrouw	€ 850	2015

5.3.5 Besparingen op Onderhoud openbare ruimte

Bij het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden komt de openbare ruimte al snel naar voren. Vooral ook omdat daar een relatief groot deel van de gemeentegelden voor wordt ingezet en deze budgetten beïnvloedbaar zijn. Zo bedragen de netto lasten in het programma Infrastructuur € 1,9 miljoen per jaar en in het programma Groene Ruimte € 0,9 miljoen per jaar.

Binnen deze programma's zijn al ontwikkelingen in gang gezet die zullen leiden tot kostenbesparingen, zoals:

- Bestuursakkoord Water dat landelijk vanaf 2020 jaarlijks een structurele kostenbesparing moet opleveren van € 380 miljoen. De gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland werken om dat voor deze regio te realiseren samen met het hoogheemraadschap en het waterleidingbedrijf. Per saldo zal dit resulteren in een minder grote stijging van de kosten riolering en waterzuivering voor de burger.
- Op het gebied van baggeren werkt de gemeente samen met het Hoogheemraadschap (HHNK). Hierdoor kunnen werken goedkoper worden uitgevoerd, is er minder overlast en worden werken ook sneller uitgevoerd. Inmiddels is er een intentieovereenkomst tussen HHNK en de gemeente getekend voor het opstellen van een waterplan en de overname door HHNK van het stedelijk water.
- Aanschaf van één werkbaar beheersysteem voor wegen, groen en riolering, beschoeiingen waardoor nog integraler kan worden gewerkt en minder softwarepakketten nodig zijn. Dit systeem wordt ook door de meeste buurgemeenten gebruikt waardoor kennis kan worden gedeeld.

Onderstaand zijn mogelijke bezuinigingen weergegeven.

Perspectiefnota 2015

Voorstellen m.b.t. besparingen onderhoud openbare ruimte	Toelichting	Mogelijke besparing	Ingangsjaar besparing
14. Verminderen groenonderhoud Verlagen van lasten is mogelijk door bijvoorbeeld minder maaien, minder bloembakken, minder onderhoud door gemeente verzorgen bij de sportvelden, minder snoeiwerkzaamheden en beplanten met groen dat minder onderhoud nodig heeft. Minder sierbeplanting en meer gras De jaarlijkse kosten onderhoud openbaar groen bedragen € 690.000 waarvan 82% kosten eigen organisatie.	De kwaliteit van groenonderhoud kan weinig meer verlaagd worden. Gezien huidige niveau zal dat snel tot verarming van openbare ruimte leiden. Er wordt bij renovaties voor onderhoudsarme herplant / herinrichting gekozen, op basis van eerdere bezuinigingsrondes. Gelet op omvang budget wordt voorgesteld een taakstellende korting op het budget toe te passen van € 10.000 (op een budget van € 125.000).	Taakstellende bezuiniging van € 10.000.	2015
15. Niet invullen vacature buitendienst bij pensionering of anderszins	Een van de medewerkers buitendienst gaat in 2016 met pensioen. Overwogen kan worden deze vacature niet op te vullen. Hiermee wordt tevens geanticipeerd op mogelijke toekomstige ontwikkelingen m.b.t.” -Minder onderhoud groen -Meer onderhoud door (sport)verenigingen zelf -Afstoten groenstroken -Verlagen onderhoudsniveau -Schaalvergroting buitendienst n.a.v. beslissing (bestuurlijke) toekomst gemeente (fusie/ambtelijke samenwerking)	€ 42.000	2017
16. Schrappen verplaatsen trapveldje	Ligt nu binnen gebied LZ, beoogde locatie was ten zuiden onder hoogspanningsmast. Vraag is of dat wenselijk is, gezien straling, mogelijkheid verplaatsen naar sportpark is in MIP voor 2015 opgenomen (€ 157.000). Kan worden geschrapt, levert vanaf 2016 besparing kapitaallasten ad € 16.500 op.	€ 16.500	2016
17. Overdracht exploitatie pontveer aan Stadsregio Amsterdam of Provincie Noord Holland. De jaarlijkse netto lasten voor de gemeente bedragen € 48.000	.	Nader onderzoek is nodig	2017
18. Verminderen onderhoud openbare ruimte rond sportvelden	Gemeente onderhoudt groen, wegen en baggert de sloten. Kosten kunnen worden verlaagd door bijvoorbeeld: - Verlagen onderhoudsniveau - Afstoten deel gronden rond sportvelden - Zelfwerkzaamheid verenigingen	Nader onderzoek is nodig (wordt ook meegenomen bij de toekomstvisie)	2016
19. Hergebruik voormalig korfbalveld.	Korfbalvereniging is opgeheven. Er is sprake van verwildering. College raadt deze mogelijkheid af.	Nader onderzoek is nodig	2016
20. Opheffen monumentencommissie	Landsmeer voert beleid op basis van vrijwillige medewerking eigenaar, er is geen gemeentelijke subsidie. Monumentencommissie brengt stand van zaken in kaart en pleegt zo nu en dan overleg met eigenaar met bouwplannen. De toegevoegde waarde is betrekkelijk. Specifiek advies over bouwplannen aan monument kan welstandscommissie ook leveren.	€ 9.800	2015

Perspectiefnota 2015

	College raadt deze mogelijkheid af.		
21. Verkoop gemeentegrond aan woningbouwvereniging	Veel huurders hebben gemeentegrond in gebruik. Verkoop daarvan aan de woningbouwvereniging kan worden overwogen. Overigens hebben de wbv aangegeven geen interesse te hebben in aankoop. College raadt deze mogelijkheid af.	Nader onderzoek nodig	2016
22. Realiseren beter registratiesysteem bootjes en verhogen leges	Voor ligplaats van boten brengt de gemeente en vergoeding in rekening. Nu wordt er eenmalig een sticker verstrekt en moet op basis hiervan leges en precario worden betaald. Op de sticker staan verder geen gegevens en een jaartal. De eigenaar geeft heel simpel aan dat zijn boot verkocht is, betaalt geen leges meer maar heeft de boot nog wel liggen. Doordat er ook geen gegevens op de sticker staan, valt de eigenaar ook niet te achterhalen. Hierdoor liggen er vele boten in de gemeente zonder sticker, maar ook boten met sticker waar geen precario voor wordt betaald. Dit zal in eerste instantie geld kosten om het te realiseren, maar levert daarna geld op. Zeker als het tarief hiervoor wordt verhoogd. In vergelijking met wat je in een jachthaven betaald voor het laten liggen van je boot, betaal je hier erg weinig en met voordeel dat de boot ook nog dicht bij huis ligt.	Nader onderzoek nodig	2015
23. 2e lijn bebouwen	Meer opbrengsten ozb en algemene uitkering. Onderzoek via bestemmingsplan Het Lint.	Nader onderzoek nodig	
24. Opbrengsten uit reclame/precario	Opbrengsten uit reclame/precario	Nader onderzoek nodig	2015
25. Onderhoud wegen versoberen	Uit het beheerplan wegen, dat in 2010 is opgesteld, kwam naar voren dat er sprake is van achterstallig onderhoud en dat het jaarlijkse budget eigenlijk verhoogd zou moeten worden. Het jaarlijkse budget is niet verhoogd, maar er is wel een onderhoudsreserve gevormd. Verdere verlaging van het budget onderhoud wegen ligt daarom niet voor de hand. College raadt deze mogelijkheid af.	n.v.t.	
26. Beschoeiingen: temporiseren investeringen	Werkzaamheden worden uitgevoerd in 6 fases van circa € 200.000 per jaar. Het blijkt dat de kosten meevallen ondermeer door minder afvoer van vervuild materiaal en minder aankoop van nieuw hout. Het is mogelijk om in plaats van in 6 jaar € 200.000 te besteden, dit uit te smeren over 12 jaar (€ 100.000 per jaar). Gevolg: lagere kapitaallasten in de komende jaren. Voorwaarde is dat zichtlocaties als eerste worden aangepakt.	€ 15.000 in 2016, € 30.000 in 2017, € 45.000 in 2018	2016
27. Verkoop onroerend goed en gronden	Verkoop van onroerend goed kan (bij winst ten opzichte van de boekwaarde) bijdragen aan het versterken van de vermogenspositie (algemene reserve). Te denken valt dan aan onroerend goed dat de gemeente zelf niet nodig	Nader onderzoek nodig	

	<p>gunste van de exploitatie. De raad kan beslissen om een hoger bedrag ten gunste van de exploitatie te laten komen (maximaal voordeel € 200.000). De huidige methode komt er op neer dat jaarlijks een bedrag van € 200.000 wordt gespaard ten laste van de exploitatie. Gelet op de noodzaak om te komen tot een sluitende begroting achten wij het reëel om kritisch naar deze last te kijken voordat bijvoorbeeld ozb moet worden verhoogd of voorzieningen worden verminderd. Voorgesteld wordt dan ook om vanaf 2015 de bijschrijving op de algemene reserve te berekenen op basis van 4% van de stand per 1 januari van dat jaar, wat neerkomt op circa € 40.000 in 2015. Gevolg is dat de algemene reserve jaarlijks een geringe groei zal kennen. Echter in de uitwerking van deze bestuursopdracht zijn diverse mogelijkheden opgenomen om te komen tot eenmalige opbrengsten (verkoop gronden, verkoop onroerende goed) waardoor op die wijze de algemene reserve op peil kan worden gehouden.</p>		
32. Verlagen post onvoorzien	<p>De post onvoorzien bedraagt circa € 10 per woning. In de begroting moet een post onvoorzien zijn opgenomen, maar de gemeente is vrij de hoogte te bepalen. Besloten zou kunnen worden om het bedrag te verlagen naar € 5 per woning. Er ontstaat minder ruimte om incidentele tegenvallers op te vangen. Dit betekent dat (vooral in relatie tot het eventueel verlagen van het inflatiepercentage aan de lastenkant) een nog striktere budgetbewaking noodzakelijk is.</p>	€ 22.500	2015
33. Eenmalig niet toekennen inflatie compensatie (2015) voor de beïnvloedbare budgetten (dus met uitzondering van niet beïnvloedbare overeenkomsten, energie en, subsidies: hierop wordt in 2015 1,25% inflatiecorrectie toegepast).	<p>Deze maatregel komt neer op het niet meestijgen van budgetten 2015 met de inflatie.</p>	€ 13.000	2015

Diverse uit te voeren onderzoeken

Bij de bezuinigingsmogelijkheden staat diverse onderzoeken die moeten worden uitgevoerd naar de bestaande voorzieningen. Doel daarvan is het toekomstbestendig maken van deze voorzieningen. Hiermee wordt bedoeld dat zal moeten worden nagegaan of voorzieningen in stand kunnen worden gehouden met gelijktijdig reductie van kosten voor de gemeente. Wij verbinden een taakstellende besparing aan deze onderzoeken van € 100.000 in 2016, oplopend naar € 200.000 structureel vanaf 2018 In de op de volgende bladzijden opgenomen recapitulatie van mogelijkheden is bij het nummer van de mogelijkheid een * toegevoegd als er een onderzoek nodig is.

Recapitulatie

In onderstaand overzicht zijn alle voorstellen gerangschikt naar:

- A. Voorstel college: bezuiniging doorvoeren
- B. College heeft twijfels bij deze bezuinigingsmogelijkheden
- C. College raadt deze bezuinigingsmogelijkheden af

Recapitulatie:

		2015 (€)	2016 (€)	2017 (€)	2018 (€)
A	Voorstel college: bezuiniging doorvoeren	337.375	590.900	729.925	904.614
B	College heeft twijfels bij deze bezuinigingsmogelijkheden	4.000	4.000	4.000	4.000
C	College raadt deze bezuinigingsmogelijkheid af	16.300	79.800	79.800	79.800
Totaal voorstellen ombuigingsoperatie		357.675	674.700	813.725	988.414

Overzicht bezuinigingsmogelijkheden voorstel 1 tot en met 45

Recapitulatie:

		2015 (€)	2016 (€)	2017 (€)	2018 (€)
A	Voorstel college: bezuiniging doorvoeren	337.375	590.900	729.925	904.614
B	College heeft twijfels bij deze bezuinigingsmogelijkheden	4.000	4.000	4.000	4.000
C	College raadt deze bezuinigingsmogelijkheid af	16.300	79.800	79.800	79.800
Totaal voorstellen ombuigingsoperatie		357.675	674.700	813.725	988.414

Voorstel	Para-graaf	Num-mer	Voorstellen: Categorie A Voorstel college: bezuiniging doorvoeren	Spoor	2015 (€)	2016 (€)	2017 (€)	2018 (€)
UITGAVEN								
1	5.3.1	-	Taakstelling in verband met te behalen inkoopvoordelen	Inkoop	15.000	15.000	15.000	15.000
2	5.3.2	-	Vervallen bijdrage ISW	GR's	0	0	0	22.189
3	5.3.3	1	Slimmer beleid en inzet subsidies	Subsidies	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
4	5.3.3	4*	Peuterspeelzalen: subsidie in ruil voor medegebruik, onderzoek naar marktconforme huurprijzen, verkoop grond/gebouwen	Subsidies	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
5	5.3.4	5*	Onderzoek lagere kosten ICL	Voorzien.	-	p.m.	p.m.	p.m.
6	5.3.4	6*	Verhogen kostendekkendheid sportvelden	Voorzien.	-	p.m.	p.m.	p.m.
7	5.3.4	7*	Andere vorm bibliotheek	Voorzien.	-	p.m.	p.m.	p.m.
8	5.3.4	8*	Toekomst zwembad De Breek	Voorzien.	-	p.m.	p.m.	p.m.
9	5.3.4	9	Opzeggen overeenkomst Stadspas dienst welzijn Amsterdam	Voorzien.	17.000	17.000	17.000	17.000
10	5.3.4	10	Verlagen budget bijdrage combinatiefunctionaris	Voorzien.	13.000	26.000	26.000	26.000
11	5.3.4	11	Openingstijden publieksbalie aanpassen	Voorzien.	7.000	7.000	7.000	7.000
12	5.3.4	13	Kosten berekenen voor afschrift ondertrouw buiten gemeente	Voorzien.	850	850	850	850
13	5.3.5	14	Taakstellende verlaging budget groenonderhoud	openb.ruimte	10.000	10.000	10.000	10.000
14	5.3.5	15	Niet invullen vacature buitendienst bij pensionering	openb.ruimte	0	21.000	42.000	42.000
15	5.3.5	16	Schrappen verplaatsen trapveldje	openb.ruimte	0	16.500	16.000	15.500
16	5.3.5	17*	Overdracht exploitatie- / kostendekkende expl. Pontveer	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
17	5.3.5	18*	Verminderen onderhoud openbare ruimte rond sportvelden	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
18	5.3.5	22*	Realiseren beter registratiesysteem bootjes en verhogen leges	openb.ruimte	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
19	5.3.5	26	Temporiseren investeringen beschoeiingen	openb.ruimte	0	15.000	30.000	45.000
20	5.3.5	27*	Verkoop van onroerend goed en gronden	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
21	5.3.6	29	Kritisch doorlopen abonnementen (taakstellende vermindering)	Overig	7.500	7.500	7.500	7.500
22	5.3.6	30	Investeringsplafond instellen	Overig	0	25.000	25.000	25.000
23	5.3.6	31	Verlagen rentebijdrage aan algemene reserve	Overig	160.000	160.000	150.000	150.000
24	5.3.6	32	Verlagen post onvoorzien	Overig	22.500	22.500	22.500	22.500
25	5.3.6	33	Eenmalig niet toekennen inflatiecompensatie in 2015	Overig	13.000	13.000	13.000	13.000
26		*	Taakstellende besparing uit te voeren onderzoeken		0	100.000	150.000	200.000
INKOMSTEN								
27	5.2.1	-	Kostendekkendheid leges Titel 1		33.000	66.000	99.000	132.000
28	5.2.1	-	Kostendekkendheid lijkebezorgingrechten		27.500	55.000	83.000	138.000
29	5.2.1	-	Verlagen lasten markt		2.525	5.050	7.575	7.575
30	5.2.2	-	Verhogen tarief hondenbelasting naar € 60 voor de 1ste hond		5.000	5.000	5.000	5.000
31	5.2.2	-	Verhogen toeristenbelasting naar € 1 p.p.p.n (excl. hotel)		3.500	3.500	3.500	3.500
32	5.2.2	-	Verlagen afvalstoffenheffing		0	0	0	0
33	5.3.5	24*	Reclameborden, reclame opabri's	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal categorie A					337.375	590.900	729.925	904.614

Voorstel	Para-graaf	Num-mer	Voorstellen: Categorie B College heeft twijfels bij deze bezuinigingsmogelijkheden	Spoor	2015 (€)	2016 (€)	2017 (€)	2018 (€)
UITGAVEN								
INKOMSTEN								
34	5.3.5	23*	Bebouwing 2e lijn mogelijk maken	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
35	5.2.2	-	Verhogen toeristenbelasting naar € 1,40 p.p.p.n (i.p.v. € 1): extra opr. (excl. hotel)		4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal categorie B					4.000	4.000	4.000	4.000

Voorstel	Para-graaf	Num-mer	Voorstellen: Categorie C College raadt deze bezuinigingsmogelijkheid af	Spoor	2015 (€)	2016 (€)	2017 (€)	2018 (€)
UITGAVEN								
36	5.3.3	2	Verlagen subsidies met bijvoorbeeld 5%	Subsidies	0	38.500	38.500	38.500
37	5.3.3	3	Stopzetten subsidies muziekverenigingen en toneelverenigingen	Subsidies	0	25.000	25.000	25.000
38	5.3.4	12	Gratis huwelijken niet door inzet bijzonder ambtenaar burg.stand	Voorzien.	1.900	1.900	1.900	1.900
39	5.3.5	19*	Hergebruik voormalig korfbalveld	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
40	5.3.5	20	Opheffen monumentencommissie	openb.ruimte	9.800	9.800	9.800	9.800
41	5.3.5	21*	Verkoop gemeentegrond bij huurwoningen aan woningbouwverenigingen	openb.ruimte	-	p.m.	p.m.	p.m.
42	5.3.5	25	Onderhoud wegen versoberen	openb.ruimte	0	0	0	0
43	5.3.6	28	Stopzetten kerstpakketten personeelsleden gemeente	Overig	4.600	4.600	4.600	4.600
INKOMSTEN								
44	5.2.1	-	Invoeren betaald parkeren		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
45	5.2.2	-	Extra verhoging ozb		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal categorie C					16.300	79.800	79.800	79.800